

Déli Hírlap

A bánsági magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével

Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

TIMIȘOARA

I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28-10.

Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő.

HOLLANDIA

egyik legrégebbi gyarmatosító országa Európának. Holland-India, amely e pillanatban a politikai vívódások Eris almája, már a tizenhetedik század közepe óta van a hollandok birtokában. Ha van állam, amely minden történelmi és erkölcsi joggal nevezhet gyarmatot a magáénak, úgy bizonyára Hollandia az. Mert ez az ország tengeri hatalmának és kereskedelmi társulatainak köszönhetően már háromszáz évvel ezelőtt, hogy egymásután megszerezte a Szumátra, Borneó, Java, Celebesz, Új-Guinea és a Molukka szigeteket. Kemény harcokat is folytatott, épp gazdasági felvirágzása hozta ellentétbe annak idején Angliával is, amellyel 1652—1667 közt két nagy tengeri hadjáratot is viselt. A későbbi időkben sem volt rózsásan könnyű eme messze tengerentúli birtokokat megtartani, tehát bátran megállapíthatjuk, hogy Hollandia a vér és a messzi történelmi idők jogán birtokolja gyarmatait.

Erkölcseleg is jogosan bírja Hollandia majd nem két millió négyzetkilométernyi kiterjedésű Holland-Indiát, amely ötvenöttször nagyobb, mint az anyaország és ahol alig egy negyedmilliónyi hollandussal szemben hatvan milliónyi bennszülött él. Miért? Mert a hollandok valóban a kultúrát és a civilizációt teremtették meg ezen a messzi szigetvilágon, egy boldog világot teremtettek meg ezen a területen, amely a tizenhetedik század eleje óta van holland birtokban s egészen a mostani háború kitöréséig szüntelenül gazdagodott, gyarapodott anyagiakban is. Van itt minden, amit csak kívánhatunk. Java, Szumatra és Celebesz szigetén gazdag bőségben szén, nemesfa tömegtelen, bányásznak gyémántot is, s kiapadhatatlanok az aranybányák Lebongban. Itt található a legjobb opiumot termő mákföldek, innen fedezik a világ kaucsuk-szükségletének egy harmadát, évente négy millió tonna nyersolajjal, negyven ezer tonna cinkkel, s azonkívül még rengeteg tea, kávé, cukorral ajándékozta meg lakóit ez az áldott szigetvilág.

Mindeddig meg volt a termelés, a munka folytonossága, mert Hollandia az elmúlt világháborúban is semleges maradt. Míg más államok ágyúkat, hadihajókat építettek és löszere pazarolták el későbbi nemzedékek örökét, addig Hollandia békésen, gyümölcsözően munkálkodott. Ők jobban vezették gyarmataikat, mint bármilyen más állam, uralmuk távoli népeik számára gondviselészerűen áldásos volt. Ezért mondhatjuk, hogy erkölcsi joggal is méltán bírják Holland-Indiát, ahol a legmagasabb munkabérek vannak az egész világon. Ugyancsak Jávában és Szumatrában vannak a legtökéletesebben berendezett gyarmati kórházak és munkáslakások, a legkiválóbb szociális és higiénikus berendezések. Az egész birtokot hétezer kilométer hosszúságú vasúti vonalak hálózják át, mindegyik gigantikus kikötők lepik meg a távoli országokból érkezőt.

Ilyen csodálatos szépek, ilyen virulók a Holland-Indiák, amelyeknek sértetlenségét 1922-ben Washingtonban úgy Amerika, mint Japán biztosította. Most azonban Holland-India eddig derült egén is vészterhes felhők gomolyognak. A japán kormány kijelentette, ha bármelyik hadviselő akciót kezdene Holland-Indiában, úgy Japán is fenntartja magának a jogot hasonló kezdeményezésekre, mert sohasem engedné meg Holland-Indiának protektorátussá való átalakítását, még akkor sem, ha ez átmeneti intézkedés volna. Jól ismerjük ezt a diállamot. Tapasztalattuk most már eleget, hogy mindig így kezdődik. Védelemmel. És végül belepusztul a védelembe az a szerencsétlen föld, amelyet így meg-

segítettek. Lám, Hollandia is a legbelsőbb kapcsolatban van az ő távoli gyarmatával. Népei boldogok és megelégedettek. De ime, már közeledik a legnagyobb veszély. Meg akarják őket

védni. Ez annyit jelent, hogy márol-holnapra háború martaléka lehet ez a háromszáz év óta viruló boldog szigetvilág.

(Flaneur)

Berlin jelenti:

A Narvik elfoglalásáról szóló hír alaptalan

Angol torpedórombolók sikertelenül lőtték Narvik kikötőjét. Az angolok északi hadjáratának semmi katonai jelentősége nincsen

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Berlinből jelentik: A szerdai német lapok felhívják a figyelmet az újabb katonai eredményekre és különösen arra, hogy a német csapatok megszállták a Narviktól a svéd határig vezető vasútvonalat. A Berliner Lokalanzeiger ki-jelenti, hogy

nem felel meg a valóságnak Reynaud azon állítása, amely szerint a német flotta olyan nagyarányú veszteségeket szenvedett Narvikban a szövetségesek által való elfoglalása alkalmával.

Berlinből jelentik: Április 16-án este az angol hadihajók ismét bombázták Narvik kikötőjét és városát. Csapatok partraszállításának kísérlete még nem történt meg. Az a hír, hogy

Németország közelebb került az angol támaszpontokhoz

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia cikket közöl az északi hadműveletek fontosságáról és megállapítja, hogy

a narviki fjord nem játszik szerepet a skandináviai eseményekben

annál kevésbé, mert a Boteni-öböl néhány hét múlva felszabadul a jég alól és a svéd ércet Lulea kikötőjéből szállíthatják hajókon Németországba. Ebből az következik, hogy

Anglia nem a vasérc útját akarta elvágni a norvég vizeken elhelyezett aknákkal, hanem Németországot megakadályozni a tengerre való ki-járásban,

mert ez volt a kapu, amelyen a német kereskedelmi és hadihajók az Atlanti óceánra kifuthattak. Ezen az útvonalon közlekedtek a német zsákmányoló cirkálók is és nyilvánvaló, hogy az angol admirális az Északi-tengeren a hadműveleti területek csökkentése céljából igyekezett elvágni a német tengerészeti útját az óceánra. Anglia a rossz időjárás következtében kénytelen volt félbeszakítani a norvég vizek aknásítását, mire a német válasz nyomban be-következett. Elfoglalták a fontosabb norvég tengerészeti és légi támaszpontokat és

most a német haditengerészet és légihaderő közelebb került az angol haditengerészeti és légi-támaszpontokhoz.

A francia—angol közös akció, amelynek célja az volt, hogy Norvégiában megvessék lábukat eddig nem járt szerencsés eredménnyel. Az angol tenger-

Narvikot a brit csapatok elfoglalták és hogy a németek visszavonultak a svéd határ felé, minden alapot nélkülöz.

Narvik és a svéd határ közötti vasútvonal német kézen van.

A Narvikban és a környéken működő német csapatok összeköttetésben állanak a Norvégiában lévő német főhadiszállással.

Berlinből jelentik: A DNB a következő hivatalos közleményt hozta nyilvánosságra: Április 15-én az angol torpedórombolók találmra löni kezdték Narvik kikötőjét. A németek erőlyes ellenállására az angolok meg sem kísérelték a kikötőben, vagy annak közelében a partraszállást.

részek vitézül harcoltak, de az admirális utasításai nem voltak a helyzetnek megfelelőek. A németeknek súlyos veszteségeik voltak, de ezzel előre számoltak.

Néhány napon belül lezárul a mérleg és akkor lehet majd megállapítani, hogy melyek azok a tengeri haderők, amelyekkel a két hadviselő rendelkezik.

Tény, hogy a helyzet megváltozott, de ez mindkét félre vonatkozik.

ANGLIA NAGY KATONAI HADERŐT ÖHAJT ÉSZAKRA KÜLDENI

Amszterdamból jelentik: A Stefani külön tudósítója jelenti, hogy az angol csapatok Norvégiában Narvikon kívül több kisebb helyen és a tromsøi fjord egyik pontján szálltak partra.

Egy hét óta London uccán óraszámra menetelnek az angol csapatok az északi pályaudvar felé. Anglia skóciai és keleti kikötőibe egymásután érkeznek meg a katonákat, löszert és élelmiszert szállító vonatok, amelyeknek rakományait azonnal hajóra viszik és elindítják Norvégia felé. A Daily Herald jelenti, hogy egy hajó harci kocsikkal megrakva indult útnak. Angol hivatalos körökben a legnagyobb titoktartással kezelik a norvégiai expedíciós hadsereg mozdulatait. Illetékes helyen megállapítják, hogy a nagy titkolózás érthető és vele jár az expedíciós hadsereg műveleteinek természetével. Minél kevesebbet tud az ellenség a hadmozdulatokról, annál nagyobb sikerrel történhetik az expedíciós hadsereg partraszállása.

Kávéházak, éttermek, háztartások, internátusok, orvosok, szanatóriumok, autó- és kerékpárok, fényképezők, stb.

FIGYELEM!

Folyó év április 15–25-ig
ingylen krómozunk

egy kisebb próbatárgyat. Ezen próba meg fogja Önt győzni a krómozás előnyeiről:
TARTÓS, ROZSDAMENTES és SZÉP

framex

R. T. TIMISOARA I., Bul.
Reg. Ferdinand 1. Telefon: 36-50.

Tekintse meg
KROM kirakatu-
kat!

Porcellán, kristály, háztartási cikkek, csillárok, rádió, villamossági tárgyak

Győződjön meg legolcsóbb árainkról!

Newyorkból jelentik: A Newyork Times leírja a brit csapatok narviki partraszállását. Nem volt ez egy nagy hadművelet — írja a tudósító —, mert a kis csapatokból álló haderő kitűnően volt vezényelve és begyakorolva. A győzelem példaként fog szolgálni a jövő nemzedék haditengerészeti tisztjei számára, mert megmutatta azt a módot, amellyel nagy sikert lehet elérni ilyen rendkívül nehéz katonai probléma megoldásánál.

Newyorkból jelentik: A Newyork Times jól informált helyről szerzett értesülés alapján jelenti, hogy

a Norvégiában partraszálló német csapatok létszáma tizenhét ezer főt tesz ki.

Tizenhét csapatszállító hajó mozdulatlanra kényszerült a dán kikötőkben, mert az aknák, a szövetségesek búvárjai és repülői miatt nem mernek elindulni. Ugyancsak a forrás jelenti, hogy a németek harmincezer embert készítettek Norvégiába szállítani, ezek közül nyolcezer életét vesztette a szállítóhajók elsüllyesztése következtében.

HADVISELŐ ÁLLAMOK HADIAJÓI NEM HALADHATNAK SVÉD FELSEGVIKEKEN

Stockholmból jelentik: A svéd kormány megtiltotta a hadviselő hadihajóinak, hogy a svéd felségvizeket használják.

Ezt az intézkedést az 1938. évi semlegességi törvény alapján hozták.

Stockholmból jelentik: „A svéd nép el van határozva, hogy visszautasít minden támadást, amely az ország belsejében a nemzeti egység ellen irányul” — jelentette a svéd rádió keddi esti bemondója. A három svéd ifjúsági szervezet, a szociáldemokrata, a liberális és a konzervatív, határozati javaslatot fogadott el és ebben követelik a legerélyesebb intézkedések foganatosítását az árulók ellen. „A svéd nép a legnagyobb bizalommal egyesül kormányára köré, abban a re-

Falkenhorst gyalogsági tábornok a dániai és norvégiai megszálló német haderő főparancsnoka, akinek nevéhez fűződik a csapatmozdulatok gyors és pontos végrehajtása.

ményben, hogy megvédelmezi az ország demokratikus kormányzatát és függetlenségét minden támadás ellen.”

MEGALAKULT OSLOBAN AZ ÚJ NORVÉG KORMÁNYZÓ-BIZOTTSÁG

Osloból jelentik: A kormányzás problémájának megoldása oly módon, hogy a kormányzó bizottság elnökségét Oslo város főpolgármestere vállalta, nagy megkönnyebbülést okozott a norvég közvéleményben — jelenti a Német Távirati Iroda. A jövő szempontjából két rendkívül fontos körülményt lehet leszögezni: Quisling ör-

Angol-holland-japán megállapodás Holland-India megvédésére

Amszterdamból jelentik: A holland vezető körök a legteljesebb figyelmet szentelik annak a vitának, amely most Japánban folyik és a hollandindiai gyarmat sorsára vonatkozik. Egy hivatalos jelentést közöltek az összes holland lapok és ebben leszögezik, hogy

Holland-Indiának saját kormánya van és területi sérthetlenségét az 1927 évi washingtoni konferencián biztosították és az egyezmény aláírói között szerepel Japán és az Egyesült Államok is.

Hollandia reméli, hogy az Egyesült Államok segítségével elmúlik majd a japánok étvágya, amely most különösen nagyarányú.

Washingtonból jelentik: Arita japán külügyminiszter nyilatkozatát, amely szerint Holland-India ügyébe nem enged beavatkozást, itt nagy érdeklődéssel fogadták. Aggodalmat azonban nem okozott ez a kijelentés, mert tudják, hogy

Japán kétszer is meg fogja gondolni, mielőtt bármilyen akciót kezdene

Ezenkívül Anglia és Franciaország épp úgy érdekelve vannak ebben a problémában, mint az Egyesült Államok és a három országban kialakultak a vélemények a japán törekvésekkel szemben.

A bejelentési kötelezettségnek mindenki pontosan tegyen eleget

Baicu Nicolae temesvári rendőrkezes a következő felhívást intézi a város lakosságához:

— A lakosság kötelessége, hogy pontosan betartsa az ingatlanoknyekre és a személyazonosságú igazolványok láttamozására vonatkozó előírásokat. Ezeknek elmulasztása súlyos büntetéseket von maga után. Ha mindenki betartaná ezeket az előírásokat, akkor a tolvajok és betörők nem tanyázhatnának sokáig a városban. A rendőrség például elfogta Bereneantu hírhedt tolvajt, aki szeretőjével együtt egy hónap alatt kilencszer változtatott lakást és mind a kilenc helyen nagyobb tolvajlást követett el. Ha az illető lakásriadók az előírásoknak megfelelően bejelentették volna a népesedési hivatalban Bereneantut, akkor az már az első lopás után kézre-

került volna. Talán már az első lopást sem merne volna elkövetni, mert tudta, hogy hamarosan kézrekerül. A kilenc lakostadó azonban elmulasztotta a lakóját bejelenteni és így nemcsak a kárt kénytelen elviselni, hanem még büntetésben is lesz része a bejelentés elmulasztása miatt.

A rendőrkezes nyomatékosan felhívja a lakosság közül azokat, akik régi személyazonosságú igazolványukat még nem cserélték ki, hogy azt haladéktalanul megtegyék. Akik ezt elmulasztják, súlyos büntetésnek teszik ki magukat. Baicu Nicolae rendőrkezes kijelentette, hogy értesülése szerint Temesvár lakossága rendszertű. Szeretné, ha ezt a lakosság valóban be is bizonyítaná.

AMERIKA NEM GONDOL GRÖNLAND MEGSZÁLLÁSÁRA

Washingtonból jelentik: Hull külügyi államtitkár a sajtóértekezleten kijelentette, hogy az USA-kormány nem foglalkozik Grönland megszállásának gondolatával. A washingtoni kormány nem tárgyal és nem is óhajt tárgyalni a japán kormánnyal Hollandia keletázsiai birtokairól.

Berlinből jelentik: A Deutsche Diplomatisch Korrespondenz válaszol Roosevelt legutóbbi beszédére és többek között ezeket írja:

Az Egyesült Államok elnöke jól tenné, ha amerikai ügyekkel foglalkozna és nem avatkozna bele az európai eseményekbe.

ELSÜLLYEDT ANGOL HAJÓK

Londonból jelentik: Londoni körökben úgy hiszik, hogy a Stanciiffe nevű angol hajó 39 tengerészéből csupán tizenötöt sikerült megmenteni. A hajót pénteken Skócia keleti partjánál torpedózták meg.

Londonból jelentik: Az angol kereskedelmi hajózásiügyi miniszter hivatalosan közli, hogy április 10-ig az ellenséges tengeralattjárók 81 angol kereskedelmi hajót süllyesztettek el.

Londonból jelentik: Illetékes helyről közlik, hogy azok az angol tengerészek, akik jelenleg német fogságban vannak és akiknek a nevét a német rádió hivatalos jelentésben közölte, a Gloworm nevű torpedóromboló legénységének életbenmaradt tagjai.

Az angol hadihajót német repülőgépek süllyesztették el.

Newyorkból jelentik: Mintegy húsz norvég és dán hajó érkezett az utóbbi napokban kanadai kikötőkbe. A legénység kijelentette, hogy felajánlja szolgálatait a szövetségeseknek.

Stockholmból jelentik: A Svenska Dagbladet londoni tudósítója olyan értesüléseket közöl, hogy

Anglia és Hollandia között titkos megállapodás jött létre, amelynek értelmében közösen védelmeznék meg a hollandindiai gyarmatokat. Ehhez a megállapodáshoz állítólag a japánok is hozzájárultak,

feltéve, hogy az egyezmény csak bizonyos meghatározott időre szól, fenntartja a status quot és nem érinti Japán gazdasági érdekeit. Ha azonban Anglia nem volna abban a helyzetben, hogy hadiflottát küldjön Hollandia védelmére, mert a flottára másutt lenne szüksége, akkor Japán semmi körülmények között nem járul hozzá ahhoz, hogy Anglia helyett az Egyesült Államok vegyék védelmük alá Holland-Indiát. Ebben az esetben

Japán arra is felkészülne, hogy összecsapjon az Egyesült Államokkal a Csendes-óceánon.

Hágai kormánykörökben

erélyesen cáfolják a Svenska Dagbladet hágai értesülését

a holland-angol-japán egyezményről.

(Rador)

Az uralkodó kihallgatáson fogadta Mihalacet

Bucurestiből jelentik: A királyi ház minisztere 17-es számú közleményében a következőket közli:

„Április 15-én Őfelsége az uralkodó Mihalache Iont kihallgatáson fogadta. Bucuresti,

A helyes fogápolás

1940. április 18.

Bucurestiből jelentik: Őfelsége, az uralkodó, Mihalache Iont királyi tanácsossá nevezte ki.

Kémek és kémelhárítók harca

Hogyan folyik az alvilági háború. — A technika legújabb vívmányai a kémelhárítás szolgálatában

Minden háborúnak két oldala van: egy látható és egy láthatatlan. Amazt egyenruhás harcosok vívják, mindenki szemeláttára, ezt legtöbbször békés polgároknak öltözött, ártatlan külsejű férfiak és nők, kémek; titokban, feltűnés nélkül, de tetőtől talpig felvértezve az emberi ravaszság, képmutatás, színlelés és találgatás legelősebb fegyvereivel.

A kém munkája talán a legalattomosabb emberi foglalkozás, ami csak elképzelhető. Nem válogat az eszközökben, hogy célját elérhesse. De éppen ezért a legveszélyesebb is, mind önmagára, ha

leleplezik, mind az országra, melynek egy-egy ellopott ipari- vagy hadititka esetleg függetlenségébe, létébe kerülhet. A nagyhatalmak ezért — kivált a mai, háborús időkben — hatalmas kémelhárító intézményeket tartanak fenn, melyek szintén minden elképzelhető módon harcolnak „a háború alvilága”, a kémszervezetek ellen. Ez a viaskodás épüget-életre-halálra megy, mint a nyílt háború s ahhoz hasonlóan bővelkedik izgalmas és váratlan fordulatokban.

A kémek és kémelhárítók munkája számokban

A kémszervezetek természetesen nem várják meg az ellenségeskedések kitérését, hanem már békeidőben kezdenek dolgozni. Gyakran

ipari kémekként szerepelnek

és főként hadi szempontból jelentős ipartelepek titkait próbálják kifürkészni. Amerikai adatok szerint Európában már öt esztendővel ezelőtt is 50 millió dollárnak megfelelő összeget költöttek évente „titkos szolgálatra” s az ugyanilyen célra Japánban előirányzott költségvetés 12 millió dollárra rugott. Háborús időkben persze ezek a számok rohamosan megnőnek, mert nagyobb a kockázat, nehezebb a munka és

minden állam „titkos szolgálatának” ügynökei jól megfizetetik magukat.

De a kémelhárítók sem pihennek. A világ leg-hatalmasabb semleges országa jelenleg az Észak-amerikai Egyesült Államok s itt működik a legnagyobb kémelhárító szervezetek egyike is, az „FBI”. (Federal Bureau of Investigation). Ez az intézmény békében a polgári alvilág, a banditák ellen is harcolt. Tevékenységére jellemző, hogy az 1939. június 30-ával végződő tizenkéthónapos időszak alatt nem kevesebb, mint 1651 kémkedést leplezett le, ami az előző esztendőhöz képest 600 százalékos emelkedést jelent. Manapság is naponta több 200 kémkedési és rombolási esettel kell foglalkoznia. Mert a kémek nemcsak titkokat lopnak, hanem az üzemi alkalmazottakat munkalassításra, géprombolásra is bujtogatják. Sőt, szükség esetén maguk sem riadnak vissza ilyesmitől.

A SAVAS HORDÓK REJTÉLYE.

Amikor 1917-ben az Egyesült Államok megjelentek a háború a központi hatalmaknak, a hadüzenetet követő első órában egyetlen newengland-beli iparváros gyáraiban

hét robbanás dördült egymás után.

De a legújabb időkben is fordultak elő ilyen esetek s ezeket a világsajtó részben ismertette. Kevesen tudnak azonban arról a furcsa módszerről, a hogy romboló kémek egyizben egy kaliforniai kikötő hadihajóiban akartak kárt tenni. Az amerikai haditengerészet kémelhárító tisztjei gyanakodni kezdtek egy közeli város áruházára, ahová egy rendszeresen érkező idegen hajóról hatalmas hordókat szállítottak. Egyszer azután váratlanul rajtaütöttek az áruházban, átkutatták raktárát s megállapították, hogy a hordók különleges erejű, rendkívül maró savat tartalmaznak. A kémek a savat a kikötőnek arra a helyére akarták önteni, hol a hadihajók horgonyoztak, hogy a sav megtámadja és kiharja a hajók vaslemezeit. Kétséges persze, hogy a gyakorlati végrehajtás a kívánt eredménnyel járt volna, de az eset jellemző a kémek fegyvertárának változatosságára.

PENZ ÉS NŐ.

A kém tőle telhetőleg csökkenteni igyekszik személyes kockázatát. Ezért a döntő pillanatban legtöbbször nem maga indul a titokszöveg útra, hanem megvesztegeti az ellenséges ország valamelyik polgárát, hogy az játssza kezére a titkot. Egyik eszköz hozzá a pénz, ebben a minőségben a legaljasabb eszköz. Igaz, hogy kötelességtudó, hazájához hű polgárral szemben hatástalan. Mint ahogy hasztalan próbálták megkörnyékezni például Christie J. Waltert, a világhírű amerikai harci kocsis feltalálót, árulja el nekik jó pénzért legújabb csataváltójának

terveit. Mikor visszautasította az ajánlatot, nyíltan megfenyegették. Jól tenné, ha eladná nekünk titkát, mert ha nem, ugys ellopjuk!

A másik eszköz: a nő. Régi tapasztalat, hogy a jómodorú, csinos kőnnő sok olyan zárat is könnyen pattant fel, amelyet legúgyesebb férfikémek sem tudnak. Mikor az egyik ország hadseregében évekkal ezelőtt újrendszerű puskákat vezettek be, egy kiképző tiszt így panaszkodott:

— Ma reggel 1200 legényünk próbálta ki az új fegyvereket. Ma estére ezerkétszáz katona beszélt meg találgatást ezerkétszáz nőismerőssel. Holnap pedig ezerkétszáz nő ezerkétszáz külföldi kémekkel ta-

TABLETTA

Szűre, gyomorra, vesére teljesen ártalmatlan.
14 és 42 tabl. csomagolásban

hatásában felülmúl minden más szert
rheumás megbetegedéseknél
Csinaljon egy Togal-kurát!

lálkozik, hogy beszámoljon nekik, mit szedett ki a fiukból.

Most, hogy háború van, mindenütt, még semleges országokban is, görbe szemmel méregetik azokat a csinos lányokat, akik közelebbi okok nélkül túlságosan sokat forgolódnak fontosabb helyet betöltő hivatalos és katonai személyiségek körül. Nem alaptalanul! Az amerikai haditengerészeti minisztérium hivatalában ma is ott függnek az első világháborúból jólismert figyelemzavaró táblák, melyek harsogó betűkkel intenek:

„Beware of female spies!” (Óvakodj a női kémektől!)

Románia politikája változatlanul a szigorú semlegesség

Giurescu propagandaügyi miniszter fontos kijelentései Rómában

Rómából jelentik: Az olasz lapok részletesen foglalkoznak Giurescu propagandaügyi miniszter olaszországi látogatásával. A Tribuna című lap tegnap esti számában közli a miniszter nyilatkozatát. A lap munkatársa kérdést intézett Giurescuhoz római látogatásának célja felől, mire a miniszter a következőket válaszolta:

— Azért jöttem Rómába, hogy lerakjam a két ország közötti kulturális együttműködés alapjait.

Az olasz gondolat, az olasz könyv, az olasz művészet iránti tisztelet egyre nő Romániában. Megbe-

A „RÖNTGEN-TÉR” és az INFRAVÖRÖS SUGAR.

Ahol pedig ez a két eszköz csődöt mond, ott a tudomány és a technika legújabb vívmányait veszik igénybe. Műszakilag a kémek munkája jelentős részben mikrotechnika. Ez annyit jelent, hogy a kém a maga titkosszövegű jelentéseit minél jobban elrejtendő és kevésbé észrevehető hírközlő eszközökkel igyekszik továbbítani, melyeknek éppen ezért apróknak és finomnak kell lenniük. Külön e célra készült, finomszövetű papírosszalagcskák és hihetetlenül vékony írószerszámok szolgálnak a szöveges üzenet megrögzítésére. A szalagok parányi tekercseké gyöngyölíthetők, vagy alig látható csomócskává gyűrhetők s a legszűkebb helyen is elférnek. Elrejtésükben végtelenül találgatók a kémek. Üreges műfogak, cipősarkok, sebkötések, beretvakészülékek, botok, hajkefenyelek, virágburkolatok — ime, csak néhány közönséges rejték hely, melyre az avatatlan „még csak nem is gondolna”. Fényképezésre pedig legtöbbször különleges, liliputi fényképezőgépek szolgálnak. Nem nagyobbak egy kabátgombnál, vagy sétatálcá fogantyujánál s rendszerint ilyesmiben rejtőznek. A kém végigsétál a hadiüzemen, igazít egyet a kabátján s közben elcsettenti a gombjából kikandikáló fényképezőgépet. A felvétel szabadszemmel alig látható, de utólag nem nehéz akkorára nagyítani, hogy a lefényképezett színhely vagy tárgy minden része jól előtűnjék rajta.

Az üzemek kémelhárító szervei persze már ismerik az effajta turpisságot. Legtöbb helyen úgy védekeznek a kémfényképezés ellen, hogy minden látogatónak, mielőtt elhagyta a telepet, egy erős, „Röntgen-téren” kell áthaladnia. Az ajtónyíláson keresztbesütő láthatatlan

Röntgen-sugárnyaláb átvilágítja és tönkreteszti a titokban készített felvételeket.

Sok kém kitűnő vegyész is és jelentéseit akár-hányszor láthatatlan vegytintával könyvek nyomtatott sorai közé írja. A könyvön szabad szemmel nem venni észre a „kikészítést” s így az akadálytalanul rendeltetési helyére jut. De, ha csak tehetik, nem bízzák üzeneteiket papírosra, mely esetleg áru-lójuk lehet, hanem elektromágneses hullámokra, sugarakra. A rövidhullám vagy a fénysugár persze kissé kockázatos, mert más is lehallgathatja, észreveheti. Ezért némelyek láthatatlan, infravörös sugarakkal próbálkoztak közvetítőül. Egy fortélyos készülék jóvoltából változó erősségű infravörös sugárnyaláb szállítja tova a hangokat s a vevőállomáson egy „infravörös detektor” hangokká változtatja vissza az infravörös sugarakat. Ez a közvetítési mód csak rövid távolságokra alkalmas. De nagy előnye, hogy alig fedezhető fel.

LÉGY RÉSEN!

A kémek munkája egyre nehezebb. Ma már a kémelhárító szervezetek is teljes tudományos felkészültséggel dolgoznak. Minden egyes tagjuk nemcsak kitűnő nyomozórendőr, vagy katona, hanem tudós, fizikus és vegyész is. És mint ahogy a nyílt hadviselést is egyre borzalmasabbá teszi a haditechnikai haladás, úgy válik mind elszántabbá és kiméletlenebbé a kémek és a kémelhárítók küzdelme is.

De nem is lehet másképp. A kém sikere az ország és polgárainak pusztulásával járhat. E. F.

szelést folytattam a Pavolini kultusz- és Bottai nemzetnevelési miniszterrel.

Arra a kérdésre, hogy Románia milyen álláspontot foglal el a jelenlegi nemzetközi helyzetben, Giurescu miniszter a következőket jelentette ki:

— Románia politikájának a következő két sarkalatos pontja van: Az ország területi épségének és politikai függetlenségének megőrzése.

— A mi politikánk — mondotta a miniszter — a legszigorúbb semlegességen alapszik.

Végül kifejezte a miniszter csodálatát az 1942-ben Rómában megtartandó világkiállítás monumentális előkészítő munkája iránt.

(Rador)

Civilizáció és műveltség

jellemzi Norvégiát, ahol nincs irástudatlan, mindenki ujságot olvas, minden tanyán villany, fürdőszoba és telefon van, de telefonelőfizetés nincs

Ha Európa térképét nézzük, egészen fent, Északon, olyan földalakatot látunk, amely ugrásra kész kutyára emickezett formájában. Ennek az ugró kutyának a feje és a háta Norvégia, a többi része Svédország. Határai a Svédországgal és legfelül a Finnországgal érintkező keskeny részen kívül tengerek. Területe háromszázhuszonkét négyzetkilométer. Majdnem kétezer kilométernyi hosszúságban a Skandináv Alpok húzódnak rajta végig. Az Atlanti-óceán felé eső partjai meredek, Svédország felé a földje lassan lejtősödik. Partjai mentén közel egymáshoz hosszú, keskeny öblök vannak, az úgynevezett fjordok. A fjordok legfőbbje kitűnő kikötő. A bennük tartózkodó hajókat nem veszélyeztetik a tenger legerősebb viharai sem. Norvégia partjai mentén sziklás szigetek és zátonyok vannak, amelyek veszedelmesek a hajózásra.

Annak ellenére, hogy Norvégia Európának legészakibb országa, az éghajlata mégsem zord, rideg. Ezt köszönheti a Golf-áramlatnak, amely a Mexikói-öbölből hozza Középeurópa meleg vizét Európa északi vidékére és állandóan melegen tartja a norvég partokat, amelyek mentén a tenger nem fagy be. Ha a Golf-áramlat nem volna, úgy Norvégia az örökös jég és hó országa volna. Így azonban télen nem igen van tizenhét fog hidegnél több.

ALIG VAN SZÁNTÓFÖLD

Norvégiában a mezőgazdaságnak nem sok szerepe van. Az ország hetvenöt százaléka terméketlen, huszonkét százaléka erdő és csak három százaléka rét és szántóföld. A termékeny rész körülbelül negyedmillió kisbirtokra oszlik. Norvégia az ott szükséges mezőgazdasági terményeknek alig a felét termeli, a többiit külföldről szerzi be. Termenőzsa, rozs, árpa, zab és burgonya. A gyümölcsstermelés jelentéktelen. Nemesebb gyümölcs, így például a szőlő nem terem ott meg. A kukorica és a mák üvegházi növény. Az állattenyésztés közepes. Van szarvasmarha, juh, disznó, kecske, ló és rénszarvas. Norvégia lakosságának fő jövedelmi forrása a halászat, az erdőkitermelés és a vasércbányászat. Bányásznak vasat és kisebb mennyiségben rezet is. A norvég vasgyárak fejlettek és még a svédországi vasérc legnagyobb részét is norvég kohókban dolgozzák fel. A norvég fát és vasat a világ minden részébe szállítják.

A lakosság száma a terület nagyságához viszonyítva gyér, mindössze három és fél millió lélek. A norvégok az ókor híres normannjainak az ivadékai. A normannok voltak az ókor leghevesebb és legvakmerőbb hajósai, a vikingek. Ezek a vikingek elkalandoztak rozoga hajóikon Angliába, sőt Amerikába is és egyes vikingek négy-ötszáz esztendővel előbb jártak Északamerikában, mint Kolumbusz Kristóf. Norvégiában teljes vallásszabadság van, azonban az uralkodó vallás az evangélikus. Ennek hat püspöksége van.

A MŰVELTSÉG ÁLTALANOS

Egyik érdekessége Norvégiának, hogy városok és falvak csakis a tengerpartok, továbbá a vasgyárak és a nagyobb fűrésztelepek környékén vannak. A mezőgazdasággal foglalkozó norvégok nem laknak községekben, hanem saját kisbirtokukon levő tanyáikon. Ezek a tanyák azonban modern és kényelmes lakóházak. Egy-egy ilyen háznak négy-öt, esetleg több szobája is van és a legtöbben van fürdőszoba is. Minden ilyen tanyaházban van villanyvilágítás, villamos jég-szekrény és más villamos házigép. Az áramot az ország különböző részein épült villamos telepek szolgáltatják. Az egész országot a vasútvonalakon kívül pompás úthálózat teszi közlekedési szempontból eszményivé. Minden kis birtokosnak van autója, amelyen terményeit beszállítja a legközelebbi kikötőbe és onnan hozza a maga és a házanépe számára szükséges holmikat. Az autók utak aszfaltosak. Az országutak mentén bizonyos távolságokban oszlopokra szerelt postaládák vannak. Két láda van egymás mellett, egyik az érkezett, másik az induló levelek számára. A levélhordók autók, vagy motorbiciklikon száguldanak. A szekrényekbe kiosztják egy-egy tanyacsoport leveleit és viszik el a feladott leveleket. A postaládák fedele felemelhető, de nincsen lezárva. Soha nem fordult még elő, hogy valaki idegen levelet vitt volna el. Amióta

feltalálták a rádiót, nincsen norvégiai tanya, amely a kultúrának ezt a csodaeszközét ne élvezné. Rádióval hallgatnak színházat, hangversenyt, tanulmányos előadást, híreket. Minden tanyára jár ujság és mindenütt van egy csomó könyv is. Alig van norvég tanya, amelyen nincsen telefon. A gazda csak a készüléket vásárolja meg olcsón és megfizeti az alacsony bekapcsolási díjat, azontúl semmi gondja a telefonra. Telefonelőfizetés nincsen, mert a telefonhálózat használata minden adófizetőt ingyen illet.

A halálozási arány az európai országok közül Norvégiában a legkedvezőbb. Ennek ellenére azonban a lakosság számának szaporodása mégis igen csekély. Ennek oka a hallatlan mérvű kivándorlás. 1909 és 1911 között nem kevesebb, mint ötvenezer ember vándorolt ki. Akkor a felfokozott vasgyártás a kivándorlást jelentősen lecsökkentette, azonban az évente kivándorlók száma így is kilencezer körül jár. A norvégok kivándorlásának iránya Északamerika.

NINCEN ANALFABÉTA

Norvégiában nincsen irástudatlan ember. Minden gyermek hat és fél éves kortól a betöltött tizennegyedik évig köteles iskolába járni. Bárha a tanyán lakó gyermekek részére az iskolalátogatás a távolságok miatt körülményes, iskolakerülő még sincs. A gyermekeket autók szedik össze az egyes tanyákon, viszik iskolába és tanítás után haza. Délben a gyermekek az iskolában ebédelnek. A távol lakó gyermekek ott is alszanak és csak szombat délelőtt indulnak haza, hogy aztán hétfőn délelőtt ismét visszatérjenek az iskolába. A kisbirtokokon lakó ele-

mista tanulók részére az országban szétszórtan hatezer népiskola működik, amelyekben a tanulók száma körülbelül háromszázezer. A városokban és a tengerparti községekben együttvéve szintén háromezer népiskola van összesen száz-ezer tanulóval. Van az országban tizenkét középiskola, tíz ipari, kereskedelmi és egyéb gyakorlati iskola és hat tanítóképző intézet. Oslo-ban, az ország fővárosában, egyetem működik. Oslo a főváros ősrégi neve, amelyet egy időben a Krisztiánia elnevezés váltott fel, de körülbelül húsz éve visszatértek a régi névhez.

Norvégia alkotmányos királyság. Törvényhozó testülete a két házról álló storting. A storting által megszavazott törvényektől a király csak kétszer tagadhatja meg a szentesítést, harmadszori megszavazás után a törvény a király hozzájárulása nélkül is hatályba lép. Ilyen eset azonban még nem fordult elő. A király háborút csak úgy üzenhet, békét és más, külfölddel való szerződést is csak úgy köthet, ha abba a storting által megválasztott államtanács beleegyezik. A kormány a miniszterelnökön kívül nyolc felelős miniszterből áll.

Norvégia költségvetése még sohasem végződött deficittel, noha az adó nem terheli túlságosan a lakosságot. A hadsereg békeleltáma húszezer emberre rug, háborúban háromszázezer. A kiképzés az egyes fegyvernemek szerint negyvennyolc és hetvenkét nap között váltakozik. Időnkint minden kiképzett katona köteles gyakorlaton résztvenni, amely legfeljebb huszon-négy napig tart. A hadsereg kötelékébe tartozik minden huszonegy és ötvenöt közti egészséges férfi. A haditengerészet csupán a partvédelemre szorítkozik. Amilyen csekély Norvégia hadiflottája, éppen olyan nagy a kereskedelmi flottája. Aránylag Norvégiának van Európában a legnagyobb kereskedelmi flottája, amely erős járati, nagy befogadó képességű, modern hajókból áll.

Norvégia évtizedek óta zavartalan békét élvezett és nem rendezkedett be a háborúra. Hogy a mostani harcokból hogyan kerül ki, azt nem lehet megjósolni. Tény az, hogy a mai norvégok éppen olyan szabadságszeretőek, aminők hajdani elődeik, a normannok voltak. (k. e.)

Dánia a hűség és gazdagság országa

A „tengerek és zöld mezők országa” — ahogy a dánok országukat nevezik, — pontosan akkora, mint Svájc. A 42.930 négyzetkilométernyi területen a legújabb népszámlálási adatok szerint 3.750.000 ember él, még pedig 96,5%-ban dánok és vallás tekintetében is ilyen egységes a lakosság, mert 98,8 százalékban evangélikusok.

Dániát állandóan a skandináv államokkal együtt emlegetik. Ennek inkább politikai, mint földrajzi a magyarázata. Földrajzilag ugyanis Dániának egyetlen ponton sincs összeköttetése a Skandináv-félszigettel, legkisebb a távolság Dánia földje és svéd Helsinborg között, ahol a Sund mindössze 4 kilométer széles és gyors kompok viszik át a vonatokat a két ország között. Földrajzilag Dánia nagyobbik része, a Jylland (Jütland) félsziget egyenes folytatása a német alföldnek és az ország jellege is megfelel a sík északnémet vidéknek. Hogy mégis skandináv állam Dánia, az a hagyományos dán politika eredménye, mert a dán uralkodók attól kezdve, hogy 1397-ben a kalmari unióban hármas szövetségre léptek Norvégiával és Svédországgal, mindmáig megmaradtak az északi, skandináv politikai érdekkörben. A napoleoni háborúban a kontinentális politika mellé álltak és a franciák oldalán küzdöttek az angolok ellen. Országuk déli része, Schleswig-Holstein volt az elmúlt évtizedek ütköző pontja a dán és a kontinentális érdekek között, a világháború előtt, 1864-ben elvették Dániától ezt a tartományt, a világháború után visszacsat-

tolták hozzá, de X. Keresztély király, aki 1912 óta kormányozza országát, bölcs belátással lemondott Schleswig-Holstein egy részéről és így nemcsak békét teremtett ebben a régi vitás kérdésben, hanem soha nem tapasztalt nyugodt és anyagiilag is megalapozott életet biztosított a kis ország minden lakosának.

Úgyes és belátó politikájával Dánia megszabadult a nagy hadi kiadásoktól, a dán hadsereg létszáma ma is mindössze 8000 ember és minden energiáját a föld termékenyvé tételére tudták felhasználni.

Maga Jütland-félsziget, amely az ország területének a nagyobbik része, nagyjából homokos, nem termő vidék, a nyugati partja pedig hirhédet veszedelmes terület a hajósok számára, mert a sekély vízben állandóan vándorló homokzátonyokon minden évben egész sereg hajó megy tönkre. Annál termékenyebbek azonban a dán szigetek, Lolland, Fyn, Bornholm és a legnagyobb sziget, Seeland (Sjælland) — ezen van a főváros, Kopenhága is, — viszont az Angliához közel eső Farøer-szigetek és a gyarmatnak számító Grönland már csak speciális szempontokból vehetők számításba.

A dán nép jólétének alapja az állattenyésztés. A keleti szigetek pompás, dús, az egész esztendőben zöld rétei nemcsak a szemnek szépek, hanem lehetővé teszik a legmagasabbrendű állattenyésztési kultúrát. A dán kisbirtokosok szövetkezetekbe tömörülve szállítják külföldre a húst, vaját, tojást. A nép rendkívül szorgalmas, de az ország földrajzi

SCALA

Ma mutatja be minden idők legnagyobb filmjét:

CLEOPATRA

Cecil B. de Mille rendezésében. — Főszerepekben: CLAUDETTE COLBERT és HENRY VILLCOX. — Híradó: Paramount és O. C. R.

helyzete is hozzájárul ahhoz, hogy bármily mennyiségű termeljen is, a környező államok korlátlan mennyiségben vesznek át tőlük minden mezőgazdasági terméket.

Régebben Izland is Dániához tartozott, de amióta önálló királyság lett, mindössze a király személye kapcsolja Dániához. Grönland óriási területű, több mint 2 millió négyzetkilométernyi terület, de gazdasági jelentősége csekély. Dánia alkotmányos királyság, felsőházának 76, az alsóházának 149 tagja van, a miniszterek pedig a királlyal együtt államtanácsot alkotnak. Sürgős ügyekben is ez az államtanács dönt — így történt most is, amikor a német fegyveres védelmet elfogadták — a király egymaga nem határozhat sem a háborúról, sem a békéről.

Az ország legszebb városa Kopenhága — dán nevén Kjöbenhavn — az ország lakosságának egynegyedét foglalja magában. 843.000 lakosával igazi nagy világváros, jellegzetes, nagystílű épületeivel megérdemli a „szép tornyok városa” elnevezést. A Christiansborg, a királyi palota egyúttal az ősi vár és a város alapítójának, Absolon püspöknek (1128) az emléket is őrzi. A dánok szeretik fővárosukat, „Észak Athénjának” is nevezik, mert valóban rengeteg sok a múzeum és értékes műgyűjtemény, de a város igazi jelentőségét és fejlődésének alapját a dán nép szorgalma és az ország gazdasági előnyeinek helyes kihasználása adja meg. Kopenhága mint tengeri kikötő is rendkívül jelentős, mert az Északi és Keleti tengerek közötti legfőbb átjáró úton, a Sund partján fekszik, azon a helyen, ahol ez a fontos tengerszoros alig pár kilométer széles utat alkot Dánia és Svédország között. Második legnagyobb városa az országnak Aarhus, 91.000 lakosával.

X. Keresztély király, a Schleswig Holstein Sönderborg Glücksburg ház tagja, idén szeptember 26-án lesz 70 éves. Bölcsen kormányozza népét és amellett, hogy „Európa legmagasabb uralkodója” — több mint 2 méter magas — igazi szociális érzéstől áthatott vezetője a dán népnek.

Fuchs ezredes, a Löwen-repülőosztág kiváló parancsnoka, aki számtalan légi ütközetben vett részt és ezért legutóbb megkapta a vaskeresztet a lovagkeresztet.

Május elsején a „Munka és Jókedv” zászlójával is fel kell lobogóznia a házakat

Bucurestiből jelentik: A munkaügyi minisztérium közli a hatóságokkal, hogy május elsején, a munka ünnepén a nemzeti lobogó mellé a „Munka és Jókedv” zászlóját is ki kell tűzni a házakra. A minisztérium megküldötte az új lobogó pontos leírását is, amely a következő: 75 centiméter szélességhez 1,50 méter a hosszúság, 1 méter szélesség-nél a hosszúság 2 méter és 1,50 méter szélességű zászlónál a hosszúságnak 3 méternek kell lennie. Nagyobb méretű zászlónál a fenti arányok szorzatát kell használni.

A lobogó színe kék, szélein piros szegéllyel, amely a tartórúdhöz függőlegesen állanak. A zászló szélességének felét a kék szín képezi, a vörös szegélyek pedig a kék szín felét teszik ki. A két részre felteendő a „Munka és Jókedv” jelvénye, amely vörös alapon sárga fogaskerekből áll, közepén az ország címerében levő sassal, ezüstszürke színben. A sas mellett kék négyszögben, ugyancsak ezüstszürke színben a M. V. B. (Munca si Voe Bună) betűk állnak. A jelvény átmérője egyenlő a kék szín szélességével. A jelvényt úgy kell elhelyezni a lobogón, hogy alulról és felülről egyformán a lobogó átmérőjének kétharmad részét szabadon hagyja. A jelvény lehet: 1. kivágva, 2. hímelve, 3. nyomtatva. A jelvényt a lobogó mindkét oldalán alkalmazni kell.

MINDEN FÉRFI elfogadta latva nézi AZ Ő HAJÁT!

Azt is eláruljuk, hogy miért: mert „Nur Blond” hajtápláló shampontal mossa.

Az az 5 speciális szer, ami a „Nur Blond” hajtápláló shampont sikerének megalapozója. A legelszinteltettebb hajnak is ragyogó, aranyos fényt kölcsönöz. Probálja ki még ma a „Nur Blond” shampont, amely nem tartalmaz sem festőanyagokat, sem ártalmas szintelenítő szereket és Ön is elbűjölő lesz.

Teleki Pál magyar miniszterelnök: Külpolitikánk egyenes vonalon halad Erélyes állásiggalás az álhírterjesztők ellen

Budapestről jelentik: Teleki Pál magyar miniszterelnök kedden este a kormánypart értekezletén beszédet mondott és abban

elítélte azokat az álhíreket, amelyek Magyarország bel- és külpolitikájával kapcsolatban forgalomba kerültek.

Ezeket a híreket — mondotta a miniszterelnök — olyan emberek terjesztik, akik szenzációkra éhesek. Hangsúlyozta ezután, hogy

Magyarország külpolitikája a nemzeti érdekek figyelembevételével ugyanazon az egyenes vonalon halad, amely évek óta változatlan.

Szükségtelen tehát szenzációkat hajhászni. A

magyar miniszterelnök bejelentette, hogy a mennyiben felhívásának nem lenne meg a kívánt hatása, abban az esetben a legerélyesebb rendszabályokhoz folyamodik.

Budapestről jelentik: Teleki Pál gróf miniszterelnök beszédével kapcsolatban a Havasügynökség közli, hogy a kormányelnök bejelentette a parti értekezletén, hogy birtokában van olyan felhatalmazásnak, hogy ha erre szükség lesz, pillanatig sem fog habozni. „Ha elfogadtuk ezekben az időkben a kormányzás nehéz feladatát, nem akarjuk, hogy munkánk pártviszályokban merüljön ki”.

(Rador)

Három évi börtön után, kegyelemben részesült Dornescu Eliza, a mérnökgyilkos urilány

Bucurestiből jelentik: Évekkel ezelőtt Dornescu Eliza a fővárosi törvényszék tárgyalótermében rálőtt Orlatianu mérnökre, akit két revolverlövessel halálra sebzett. Dornescu Elizát tíz évi súlyos börtönre ítélték. Az elítélt nő kegyelmi kérvényt juttatott el Őfelsége, II. Carol királyhoz. A kegyelmi kérvényt Micescu Istrate

igazságügyminiszter egy kihallgatás alkalmával terjesztette az uralkodó elé. A király megkegyelmezett Dornescu Elizának és a tíz évi börtönbüntetést három évre csökkentette. Tekintettel arra, hogy az elítélt már közel három éve börtönben van, rövidesen szabadlábra helyezik.

Budapesti Nemzetközi Vásár

április 26. -- május 6.

1500 kiállító — 7 külföldi állam részvételével. — Nagyszabású vasipari, textilipari és építőanyagipari külön csoportok. — Divatrevü. — Építőanyag-tózsde.

50%-os utazási kedvezmény

Érvényes: a MAV vonalain: odautazásra IV. 16.—V. 6-ig, visszautazásra IV. 26.—V. 16-ig

MAGYAR VIZUM érvényes román egyéni útlevelel és vásárigazolvány alapján a m. kir. követség és a m. kir. konzulátusok útján, személyenként 2.50 P-ért beszerezhető

Részletes felvilágosítások és vásárigazolvány kapható a Romania Utazási Iroda és a Wagons-Lits-Cook iroda összes fiókjainál és kirendeltségeinél, a magyar külképviseleti hatóságoknál és a vásár tb. képviseleteinél. A vásárigazolvány ára 120 lei.

= HIREK =

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhoz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

TELEFON:

28—10 és este 10 óra után: 28—15

Régi levelek

Káprázat ez? Tisztán látom a régi tájat.

A szálló felhő-váron, lám, ott lebeg a Mult köd-osztó árnya.

Csoda? Varázs? Vagy képzeletnek szárnya?

Most csak csillagok ragyognak fölöttem...

A nap Nyugaton nyugovóra tért...

Miért, hogy minden elmaradt mögöttem?

Igy kérdezem. S rakogatom a sok fakult, sok régi levelet. S jó felém száz emlék, szín, kép, hang, bölcsőjük egy volt, a Szeretet. És járt várhar is a házunk felett. De mit ártott? Amíg mind együtt voltunk, neveltünk és sírtunk...

Igy mesélik a régi levelek, egykori szívmeleg szavauak.

Délibábok! Hej, vágyódom utánuk!

Fakult papíron halványult betűk.

Hajnalt támaszt belőlük a bús Alkony,

és hitet, hogy még találkozhatunk...

AMBRÓZY MARTA

— A jugoszláv igazságügyminiszter Budapestén. Budapestről jelentik: Markovics Lázár jugoszláv igazságügyminiszter szerdán délután három órakor megérkezett Budapestre. Útjára elkíserte leánya is. Markovics Lázár dr.-t Budapestre a magyar jogász-egyesület hívta meg előadásra. Üdvözlésre a nyugati pályaudvaron megjelent Radocsay László dr. igazságügyminiszter, Antal István dr. igazságügyi államtitkár, Angyal Pál dr. egyetemi tanár, a Magyar Jogász Egyesület elnöke, a budapesti jugoszláv követség tiszlikara Rasics követ vezetésével és számos magyar és jugoszláv előkelőség. A pályaudvari fogadtatás után a jugoszláv igazságügyminiszter szállására hajtatott.

— Amerika új cirkálója — 65 millió dollárba került. Newyorkból jelentik: Az amerikai tengerészeti hatóságok közlik, hogy a North Caroline nevű 35.000 tonnás cirkálót június 13-án bocsátják vízre. A hajó építésének költsége 65 millió dollár. Az elmúlt tizenkilenc év alatt ez az első eset, hogy az Egyesült Államok tengeri flottája új hajót bocsát vízre. (Rador)

— Megtalálták egy bronzkori ember holttestét. Moszkvából jelentik: Szibériában, az Altai hegység vidékén Gryasznov vezetésével tudományos expedíció kutat az örök jég birodalmában. Ezen a vidéken, ahol történelemelőtti idők óta virágzó rézbányászat folyik, hétmillió négyzetkilométernyi területen örök jégtakaró borítja a földet. Az expedíció most tizenöt méter mélységben a jégtakaró alatt páratlan leletre bukkant. Egy faistállót találtak a kutatók a jég alatt s abban tíz lovat teljes épségben, mintha tegnap fagytak volna meg, pedig a tudósok szerint a lelet még a bronzkorból származik és a jégalatti istálló legalább tizezer éves. A felfedezés valódiságáról különben Harold Whitnell, az amerikai Colgate-egyetem tanára is meggyőződött. A vidék lakói ezenkívül egy bronzkori ember épségben maradt holttestét is megtalálták a jég alatt. Az istálló csodálatos épségbenmaradásáról az a föltevés alakult ki, hogy hirtelen hólavina temette el s a hőtömegek később eljegesedtek.

— Elmarad a római vilákiállítás jelentéstétele. Rómából jelentik a Rador: Az 1942. évi vilákiállítás második ünnepélyes jelentéstétele, amely szombat reggelre volt kitűzve, elmarad. Hír szerint ezen az ülésen, amelyet a Capitoliumban terveztek, a Duce elnöklete alatt és amelyre hivatalosak voltak a vilákiállításon résztvevő országok diplomatái is, Mussolini nagy beszédet akart mondani.

— Kommunistákat tartóztattak le Párisban. Párisból jelentik: Az államrendőrség április tizenötödikén letartóztatott 58 kommunista milicistát és lefoglalt két titkos nyomdát. Ugyancsak ártalmatlanná tett a rendőrség egy olyan szervezetet, amelynek titkos nyomdák felszerelése volt a feladata. Ennek a kommunista csoportnak Depollier Léon, Oroszországban született és francia naturalizált állampolgárságú egyén volt a vezetője. Ő volt a Humanité főszerkesztője, 1924-ben pedig a Szovjet-Unió párisi nagykövetségének szolgálatában állott és állandó tagja volt a nemzetközi kommunista nagygyűlések küldöttségének. (Rador)

Nemzetgazdaságügyi hivatal létesül a helytartóságok mellett

A belügyminiszter elnöklete mellett megtartották Bucurestiben a király helytartók értekezletét

Bucurestiből jelentik: Kedden tartották meg a belügyminisztériumban Ghelmegeanu belügyminiszter elnöklete alatt a királyi helytartók értekezletét. Az értekezleten résztvettek Anghelescu nemzetgazdaságügyi, Ionescu Sisesti földművelésügyi, Hortolomei egészségügyi miniszterek, Grigorescu Horea belügyi, Popovici Titus nemzetgazdaságügyi államtitkárok, valamint Marita Alexandru dr. temestartományi, Simian Dinu Olt, Alaxianu Bucegi, Grigorescu Traian tábornok Tenger, Cazacliu Dnyeszter, Ionascu Traian Prut, Goma Paul Alsó-Duna, Flondor Suceava, Papp Danila tábornok Maros, és Tataru Coriolan dr. Szamos-tartományi helytartók.

Az értekezletet Ghelmegeanu belügyminiszter nyitotta meg, aki beszédében ismertette azokat az intézkedéseket, amelyeket a királyi helytartóknak saját hatáskörükön belül foganatosítaniuk kell. Utána Anghelescu nemzetgazdaságügyi miniszter szólalt fel, aki hangsúlyozta, hogy

a helytartóknak legnagyobb gondot az ország termelésének fejlesztésére kell fordítaniuk. Ugyancsak kifejtette az üzérkedésről szóló törvény

utasításait. Hangsúlyozta, hogy a termelés fokozása céljából

a helytartóságok mellett nemzetgazdaságügyi hivatalt állítsanak fel, amely hivatal szoros kapcsolatot tart fenn az illetékes minisztériumokkal. A nemzetgazdaságügyi miniszter ezután felhívást intézett a helytartókhoz, arra kérve őket, hogy működjenek együtt a központi közigazgatással. Végül köszönetét fejezte ki a belügyminiszternek az összehívott értekezletért, valamint a királyi helytartóknak azért a meleg érdeklődésért, amelyet a mezőgazdasági kamarák és a NUF vezetőségeinek működése iránt tanúsítanak. Anghelescu nemzetgazdaságügyi miniszter bejelentette, hogy biztosították a szükséges vetőmagok beszerzését.

A délutáni ülésen Hortolomei dr. egészségügyi miniszter általános jellegű egészségügyi kérdésekről adott tájékoztatót. Ghelmegeanu belügyminiszter különös érdeklődéssel vizsgálta meg a hadbavonultak családtagjainak megsegítéséről készített jelentéseket.

— Ebben az évben szünetel külföldön jugoszláv folyamhajózás. Belgrádból jelentik a Rador: A jugoszláv folyamhajózási társaság közölte, hogy idén a jugoszláv dunai személyszállító hajók csak belső forgalomban közlekednek és nemzetközi személyforgalmat nem bonyolítanak le.

(—) Ide gyere rózsám! A józsefvárosi Katolikus Ifjúsági Egylet közkívánatra színrehozza az Ide gyere rózsám! című operettet a Gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyesület helyiségében, Tigrului ucca 7 szám alatt. Az előadás szombat este 9 órakor kezdődik és a rendezőség arra mindenkit szeretettel meghív.

(—) Életunt szerelmes. Miklós Géza tizenhét esztendő műszerész, aki a Tudor Vladimirescu-sor 27 szám alatt lakik, revolvergolyót röpített a fejébe. A mentők súlyos sérülésével kórházba szállították. Életuntjának oka boldogtalan szerelem.

(—) Gyászír. Györffy Dezsőné született Antalffy Adél, néhai Györffy Dezső orsovai, majd németborsáni volt főszolgabíró özvegye, hatvannyolc esztendő korában erzsébetvárosi Feldioara-ucca 14 számú lakásán meghalt. Férjével annak nyugdíjaztatása után Temesvárra költözött és résztvett a város magyarságának társadalmi életében. Kiválóan játszott zongorán és férjével együtt, aki jelesen gondolkodott, barátságos zenei összejöveteleken a hallgatóságnak sok kellemes órát szerzett. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja. Holttestét a józsefvárosi temető kápolnájába szállították és ott felvatalozták. Temetése ma, csütörtökön, délután négy órakor megy végbe. Lelki üdvéért az engesztelő gyászmisét pénteken reggel félnyolckor mondják a józsefvárosi katolikus plébániatemplomban.

(—) Halálozások. Meghaltak: Gyebnar Ilona tizenhárom napos, Tóth Margit Mária harmincnégy éves munkásné, Pucher Rozália ötvenkilenc éves, Dragoi Lazar hatvanhét éves.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Csütörtökön, április 18-án a következő gyógyszerterek tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban az Unirii téren levő Weisz gyógyszerter.

Gyárvárosban a Dacilor ucca 10 szám alatt levő Kovács dr. gyógyszerter.

Erzsébetvárosban a Ciprian Porumbescu uccában levő Sárga gyógyszerter.

Józsefvárosban a Dragalina téren levő Csillag gyógyszerter.

Mehálában a Corvin gyógyszerter és Újkisodán Panaioth Ernő gyógyszerterára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Száz év óta bevált

J. Pserhofer pilula

elhájasodás, székrekedés és egyéb emésztési zavarok ellen

Ügyeljen az eredeti csomagolásra!

(—) Három hónapos holttest a határban. Sarnovica község határában egy idősebb férfi holttestét találták. Megállapították, hogy a halott férfi Stoia Toma hatvannégy esztendősd gazdával azonos, aki még januárban eltűnt. Stoia egy hideg januári napon gyalog ment Józseffalvára, ahonnan csak az est beálltával ment vissza, előbb azonban a kocsimában meglehetősen sok pálinkát ivott. Utközben az italtól elálmósodott és leült pihenni. Valószínű, hogy elaludt és álmában megfagyott.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Matyék Mária Anna, Ziegler Elza Mária, Grui Nicolae, Marin Vladimir Alexandru, Murgu Gheorghe, Busuoc Ileana, Duckhorn Rozália, Bég Péter, Gruber Flóra, Vacarescu Maria.

(—) Ismét egy vonattal több közlekedik Arad felé. A Temesvár és Arad között délután 16 óra és 25 perckor a józsefvárosi pályaudvarról induló személyvonat ismét közlekedik. A reggel 8 óra és 20 perces indulással a menetrendben szereplő vonat, a melyet hetek előtt beszüntettek, még mindig nem közlekedik. Ugyancsak nem jár az orsovai árvíz miatt beszüntetett temesvári rapidvonat sem.

ELŐKESZÜLETBEN:

NOTRE DAMEI TORONYVÖR

— Felülvizsgálják a helységneveket. Bucurestből jelentik: A belügyminisztérium mellett bizottság alakult, amelynek feladata, hogy az ország községeinek nevét felülvizsgálja, abból a szempontból, vajjon azok összhangban állanak-e a közigazgatási törvény követelményeivel. A helységnevek felülvizsgálását végző bizottság elnöke Horia Grigorescu belügyi államtitkár, akinek irányítása mellett ezt a munkát főleg egyetemi tanárok végzik.

(—) Megölte az alkohol. Negreu Pavel, murányi 45 éves gazda, a korcsmában annyira leitta magát, hogy hazamenet beleesett az árokba, ahonnan több ismerőse kiemelte és hazavitte. A szerencsétlen ember olyan sok italt fogyasztott, hogy alkoholmérgezés következtében rövidesen meghalt.

(—) Késelő menyecske. Grecu Atanasie, szilhal paraszt sűrűn veszekedett a feleségével, mert a férfi el akarta adni a hizott disznókat, az asszony pedig ellene volt. A napokban az asszony a fiával Lugoson járt a vásáron és ezt az alkalmat használta fel Grecu arra, hogy a disznókat elszállítsa. Útközben azonban találkozott hazatérő feleségével, aki újból tiltakozott a disznók eladása ellen, majd fia segítségével lerántotta az öreget a kocsiról és éles késsel a nyakán súlyosan megsebesítette. A késelő hitvest letartóztatták, a veszedelmes sebet szenvedett férjet pedig a lugosi kórházba szállították.

(—) A kidöntött fa megölt egy fiatal leányt. Turnul községben Albu Florea tizenöt éves leány bátyjával együtt a kertben egy fa kidöntésén fáradozott. A fa a leányra esett, aki olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a karansebesi kórházban rövidesen meghalt.

Több lakosztály

lakásnak és irodának — Temesvár központjában ez évi

május elsejétől kezdve kiadó.

Érdeklődők forduljanak személyesen a temesvári kereskedelmi és iparkamara titkári irodájához

(—) Halálos baleset. Plugova községben Danculescu Costea, 28 éves munkás egy épület lebontásán dolgozott több társával. Közben az egyik fal beomlott és Danculescu esett, aki a helyszínén meghalt.

(—) A Természetbarátok Egyesületének évi közgyűlése április 19-én, délután hat órakor lesz a kereskedelmi liceum dísztermében.

(—) Légvédelmi előadások. A városi légvédelmi hivatal közli, hogy a vállalatok és intézmények megbízottai számára a légvédelmi előadás első sorozata április 19-én, reggel nyolckor kezdődik a mentőotthonban.

Pius pápa imádságot rendelt el a béke mielőbbi helyreállítására

Vatikánvárosból jelentik: A pápa levelet intézett Maglone bíboros államtitkárhoz és imádságot írt elő a népek közötti béke mielőbbi helyreállítására. A Szentatya levelében kiemelte, hogy mindenben a népek közötti egyetértésre és a béke helyreállítására kell törekedni és e békének az igazságon és a kölcsönös testvéri szereteten kell alapulnia.

— Lelkemet igen nagy szomorúsággal tölti el, — írja többek között XII. Pius pápa — nemcsak a háborúban levő nemzeteket sujtó rettenetes szerencsétlenség, hanem az a veszedelem is, amely napról napra félelmetesen fenyegeti a többi semleges nemzeteket is.

Mozi

MUSOR

Csütörtökön, április 18-án:

APOLLÓ: Operabál (német film).

CAPITOL: Operabál (német film).

CORSO: A három testőr (Második rész. Angol film.)

SCALA: Kleopatra (angol film).

CORSO mozi

Naponta második része a nagy kalandfilmnek:

— Erdélyi író darabja a budapesti Nemzeti Színházban. Budapestről jelentik: A magyar Nemzeti Színház már összeállította nyári programját. Ennek keretében Gyallay Domokos, az ismert nevű kolozsvári író „Külön nótá” című népijátéka is színre fog kerülni. Egy gyöngyösbokréta-szerű székely tárgyú nagyon kedves szindarabról van szó, amely Gyallay Domokosnak első színpadi műve. A szindarabot valószínűleg nyílt színpadon is bemutatják.

— Új rádium anyagot találtak. Madridból jelentik: Antonio Cabronel Trillo spanyol mérnök közölte a Washingtonban összeült rádium kongresszussal, hogy Cordobában olyan anyagot talált, amelynek rádium tartalma rendkívül nagy. A felfedezés óriási jelentőségű. (Rador).

(—) Kis fiú tragikus halála. Hauzesti szörénymegyei községben Anghel Bujor tizenkét éves fiúcska fával megrakott teherautóra akart felkapaszkodni, de leesett és fejét olyan szerencsétlenül ütötte egy hegyes kőbe, hogy rövid szenvedés után meghalt.

A belga hadügyminiszter beszéde Belgium függetlenségéről

A belga állam betartja vállalt erkölcsi kötelezettségeit

Brüsszelből jelentik: Spaak külügyminiszter tegnap a szenátusban beszédet tartott és a következőket mondotta:

— Európa nyolc hónap óta fegyverben áll és nyolc hónap óta két semleges államot megtámadtak és előzölöttek. Rokonszenvvel üdvözljük ezt a két országot, amelyek semlegessége és udvariassága mindenkor tökéletes volt. Norvégia, amely a semlegesség és béke teljes híve volt, nem gyöngült azzal, hogy védekezésre határozta el magát. Ennek az országnak a magatartása példás és egyben leckétül szolgál.

Mi hűségesek maradjunk erkölcsi kötelezettségeinkhez, amelyeket Franciaországgal, Angliával és Németországgal szemben vállaltunk,

olyan országokkal szemben, amelyek biztosítottak területünk épségét és mindent megteszünk, hogy lojalitásunkat bizonyítsuk. Csak egyetlen ok van, amely arra kényszeríthet bennünket, hogy akarunk ellenére olyan háborúba lépünk, amelyet mindenáron el akarunk kerülni és ez

függetlenségünk veszélyeztetése. Semlegességünk fölé helyezzük szabadságszeretetünket, amely nekünk szentebb most, mint bármikor volt. Tudjuk, hogyha belesodródunk a háborúba, nagy megpróbáltatásokon kell majd keresztülmenni és nem szégyeljük nyíltan hangoztatni szent egoizmusunkat, amely minden belgát áthat és arra irányul, hogy ettől a meg nem érdemelt szerencsétlenségtől megmeneküljünk.

(Rador)

Olasz jelentés szerint a négy dunai állam megegyezett a Duna hajózásának rendőri ellenőrzésében

Rómából jelentik: A Stefani-ügynökség nagy cikkben számol be arról, hogy a dunai államok között megállapodás jött létre a Duna hajózásának rendőri ellenőrzése tekintetében. A jelentés szerint a bolgár, a jugoszláv és a magyar kormány elfogadták az e tárgyban átnyújtott román kormány javaslatát és így a megegyezés a dunai-rendőrség ügyében a következő pontokban jött létre:

1. Hadihajókká átalakítható gőzösök nem közlekedhetnek a Dunán.
2. A gőzösök személyzetét különleges fel-

ügyelet alá helyezik.

3. Nem engedélyezik ezentúl olyan szállítmányok továbbítását, amelyek megrongálhatják a partokon létesített műveket. Ilyenek a kövek, a cement és a különféle robbanó anyagok.

4. Az európai dunabizottság folyamhajózási szabályainak helyébe a parti államok vámtörvényei lépnek, mert ezek szigorúbbak és teljesebbek.

A megállapodás végül hangsúlyozza, hogy ez az első együttműködés, amely a négy parti állam között létrejött.

LEGUJABB

Német repülőek elsüllyesztettek egy angol cirkálót

Berlinből jelentik: Hivatalosan közlik, hogy a norvég partok mentén német repülőgépek angol hajókaravánt támadtak meg. Ennek során egy cirkált megtorpedóztak és a hajó nemsokkal később elsüllyedt. Másik két angol hajó meg-

sérült. A német repülőgépek egyébként támadást intéztek egy angol csapatszállító hajókaraván ellen is. Harstaadt mellett, amely Narviktól mintegy 60 kilométernyire fekszik, egy ellenséges hajó elsüllyedt.

CORSO mozi A három testőr kalandjai

Naponta második része a nagy kalandfilmnek:

Főszerepekben: JOHN WAYNE, NOAH BERRY, RUTH HALL. — Izgalmas cselekmény! A sivatag kalózái. — Szenzációs Paramount hirodó premier. Délután 3 órakor 17 lei: I. rész.

Színház Művészet

Szombaton kezdi a Thália vendégjátékát

Általános érdeklődéssel várja a közönség a szombati estét, amikor is a kolozsvári Thália nagyzerű együttese ismét megkezdte előadásainak sorozatát a temesvári városi színházban. A megnyitó előadások műsorán a színházi év két legnagyobb sikerű vígjátéka szerepel, a Fenség, fizetek! és a Szülők lázadása. Fenség, fizetek! — a Vigszínház legújabb nagy sikere. Ebben a remek tréfában Sommerset Maugham megmutatja, hogy vérbeli színpadi hő és egyben a legjobb mulattató is tud lenni. Ez a briliáns vígjáték a Thália előadásában is hatalmas sikert aratott. A Szülők lázadása ugyancsak világsiker aratott darab, szerzője a dán Jens Locher. A délutáni előadásokon a múlt ciklus legnagyobb sikerű darabjai, a Feleség, Grófkisasszony, Gyümölcs a fán című darabok kerülnek színre, olcsó helyárrakkal.

A THALIA SZÍNHÁZ MEGNYITÓ MŰSORA:

Április 20. szombat délután 5-kor: Feleség (Bókay János világsiker aratott vígjátéka. Olcsó helyárrakkal.)

Április 20. szombat este 9-kor: Fenség, fizetek! (Világsiker. Sommerset Maugham vígjátéka, Harsányi Zsolt fordításában.)

Április 21. vasárnap délután 3-kor: Grófkisasszony. (Harsányi Zsolt nagyszerű vígjátéka, olcsó helyárrakkal.)

Április 21. vasárnap délután 6-kor: Fenség fizetek! Április 21. vasárnap este 9-kor: Szülők lázadása (Jens Locher világsiker aratott vígjátéka.)

Április 22. hétfő, fél 9-kor: Szülők lázadása.

Április 23. kedd, délután 3-kor: Gyümölcs a fán (Zilahy Lajos vígjátéka, olcsó helyárrakkal.)

Április 23. kedd délután 6-kor: Szülők lázadása

Április 23. kedd, este 9-kor: Fenség, fizetek!

Nem leszek hálátlan

A Colosseum színház ma esti előadása

A gyárvárosi magyar színház, ma, csütörtökön este 9 órakor a Nem leszek hálátlan című pompás operettet újítja fel kitűnő szereposztásban. Pénteken este a szezon nagyszerű darabja, a Lovasparádé kerül színre olcsó helyárrakkal, míg szombaton este Kőszeghy Manyi legszebb alakításával a címszerepben a Marica grófnő nagyoperettet játssza a társulat Vargha Ili, R. Tóth Ica, Takács Miklós, Nagy Imre, Román Sándor és Hevesy igazgató felépítésével.

Vasárnap a magyar társulat nem tart a Colosseum-színházban előadást. A társulat május másodikán feltétlenül befejezi temesvári szezonját és addig még egész sereg érdekes ujdonság és sikeres repriz alkotja a műsort. A búcsúelőadások előtt egy olcsó hetet is tart a társulat, amelyen a legjobb darabok kerülnek színre.

HETI MŰSOR:

Csütörtök este 9 órakor: Nem leszek hálátlan. (Bemutató.)

Péntek este: 9 órakor: Lovasparádé (Operett, olcsó helyárrakkal.)

Szombaton este 9 órakor: Marica grófnő. (Rendes helyárrakkal.)

(—) Cionca Aurelia zongorahangversenye. Lelkes nagyszámú közönség jelenlétében tartotta meg a városi színházban hangversenyét Cionca Aurelia zongoraművésznő a bucarestii királyi zeneakadémia kiváló tanárnője. Műsora változatos volt és gazdag s egyszersmind bizonyítást nyújtott arról is, hogy a művésznő a legnagyobb zeneköltőknek egyaránt méltó interpretátora. Először Bach Fantázia Gromatika és Fuga című művét játszotta a művésznő a legtökéletesebb formaszépséggel, azután Haendel és Scarlatti két darabját adta elő korszerű bájjal, majd Beethoven D-moll szonátáját hallhattuk megrendítően, élményszerű, a lelki kifejező képesség maradéktalan beethoveni gazdagságával. Chopin három műve valóságos reveláció volt, úgyszintén Dragoi Sabin nagy zongora-suíteje is, amely a művésznő bűvös újjai alatt mélyseges népi szépségben fakad szünetlen új és új ismeretlen virágokba. Végül Liszt Szent Ferenc legendáját játszotta a művésznő káprázatos technikával, belső fényvel és ragyogással. A közönség az egész est folyamán forró tapsokkal ünnepelte a művésznőt és rengeteg virágadománnyal fejezte ki hódolatát. (Flaneur)

Spanyolország barátságát keresi Franciaország

A franciák visszaadták a spanyol aranyat. Petain tábornok kapott megbízást a spanyol barátság megteremtésére

Madridből jelentik: Petain marsall elnökölt a madridi francia-spanyol kereskedelmi kamara ülésén, amelyet a háború óta első ízben hívtak össze. A marsall beszédében bejelentette, hogy azt a megbízást kapta, hogy a két ország közötti baráti kapcsolatokat helyreállítsa.

Ennek során intézkedés történt a bizetai francia flotta visszahívására és ezt követte a spanyol aranykincs visszaszolgáltatása. Petain marsall kijelentette azt is, hogy voltak nézeteltérései is a spanyol kormánnyal, amikor a francia határ mentén erődtéseket emeltek és nagyon sajnálja, hogy a spanyol sajtó gyakran türelmetlen hangot használ Franciaországgal szemben. Ezután

felvilágosítással szolgált a szövetségesek norvégiai nagy győzelméről, amelynek legnagyobb fontossága az, hogy a németek elvesztették hadiflottájuk egyharmadát. Ezzel az útközettel kezdődött meg Norvégia visszafoglalása. A Balti-tenger vízenek aknásítása még fontosabb tény, mert eddig a németek a Balti-tengert német tónak tekintették. Mint kedvező előjelt megemlíttette Petain marsall, hogy a francia frank árfolyama emelkedett a newyorki tőzsdén és hogy

Roosevelt elnököt harmincöt napig meg fogják választani,

aki minden tekintélyével és országának erejével támogatni fogja a szövetségeseket.

(Rador)

Megjelent a terhesség megszakítására vonatkozó szigorú törvény végrehajtási utasítása

Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial április 15-én megjelent 90-ik száma közli a büntetőtörvénykönyv 484-ik, vagyis a terhesség megszakítására vonatkozó szakaszának végrehajtási utasítását. A végrehajtási utasítás értelmében a terhesség megszakítása csak akkor történhetik, ha a nő életét valamilyen betegségből kifolyólag veszély fenyegeti. Ilyen veszély esetén

az orvos legfeljebb 24—48 óra alatt köteles az ügyészséget értesíteni.

Mielőtt az orvos a terhességet megszakítaná, tartozik a gyötvászat minden lehetőségét megkísérlni a veszély kiküszöbölésére és a terhesség megszakítása

csak az utolsó lépés lehet.

Terhes nőnél életveszélynek, vagy egészségére káros hatásúnak számít, ha terhességét egy, már

előzőleg létezett betegsége súlyosbítja, vagy terhessége alatt betegedik meg. Ennek a veszélynek természetesen szigorúan a terhességgel kell összefüggnie. A végrehajtási utasítás a továbbiakban részletesen felsorolja mindazokat a betegségeket, amelyeknek fennállása esetén a terhesség megszakítása történhetik. Ezek közül a legsúlyosabbak előforduló betegségek a következők: tüdőbetegség, szívbajok, súlyos vesegyulladás, vesetályog, gyógyszeres kezeléssel nem befolyásolható sárgaság, előre haladott cukorbetegség, Basedow, rosszindulatú daganatok, gennyes epehólyaggyulladás és olyan terhességi hányás, amelynél a laboratóriumi vizsgálat biztos eredményt ad és végül súlyos psicho-neurozis. A fenti rendelkezések a hivatalos lapban történt megjelenésükkel egyidőben léptek életbe.

Budapestre hívták vendégszerepelni a cluj Thália színtársulatot

Kolozsvárról jelentik: Kádár Imre dr. az itteni Thália színtársulat igazgatója levelet kapott Budapestről Patkos Györgytől, a Belvárosi Színház igazgatójától, amelyben az őt és kitűnő társulatát ötnapos vendégszereplésre hívták meg a magyar fővárosba. Kádár igazgató a megtisztelő meghívást elfogadta és előreláthatóan még a tavasz folyamán

megvalósul a szép terv, amelynek során Budapest közönsége megismeri az elsőrangú erdélyi színpadi együttes művészeit. A vendégjátékok során a külföldi színpadok reprezentatív művei kerülnek színre, ezenkívül bemutatják Tomcsa Sándornak a kivételes tehetségű erdélyi írónak „Műtét” című nagyszerű színművét, amely a Helikon drámapályázatán első díjat nyert. A meghívás nagy megtiszteltetés az erdélyi magyar színművészetre és Budapesten fokozott érdeklődéssel várják a Thália társulat bemutatkozását.

CAPITOL ÉS APOLLÓ

OPERA BÁL

OPERA BÁL

„Fekete asszonyok beszélnek fekete kapuk előtt“

Látogatás Harlemben

Mi ez a Harlem?

Széles, parádés Avenue-i, valahol lenn, az „alsó városban“ erednek. De mire ideérnek, maguk sem ismernének önmagukra, ha uccajelző tábla nem emlékeztetne rá, hogy ez a maszatos gyerekekkel, rongyos, ténfergő alakokkal teli, széles sugárút, amelyen az emeletes zöld autobuszok szaladgálnak, ugyanaz a „Fifth Avenue“, amely 80 és egynéhány blokkal délebbre, a felhőkarcoló város büszksége. Itt, Harlemben már alacsonyabbak a házak (moha hat-nyolc emelet nem ritkaság), régmódibbak az épületek, a boltok egyszerűebbek,

a boltokban fekete a vendég és fekete a kiszolgáló személyzet.

Fekete fűszeres méri a burgonyát a fekete, természetes háziasszonynak, fekete borbély kenő a hófehér szappanhabot koromfekete vendég arcára. A bárpuát mögött feketearcú pincér öblögeti bo-szorkányos gyorsasággal a poharakat és a pult előtt jókötözött fekete irodalányok szüresölik az ice-cream-szódát. Az uccasarkokon fekete csoportoknak prédikál a fekete szónok, vagy fekete csodadoktor és az újságíróbódékra kifüggesztett lapok első oldaláról fekete hírességek mosolyognak a fekete olvasóra.

És a széles sugárutak: a Fifth., a Seventh., az Eighth- és a Lenox-Avenue-k széles mellék-uccáiban

fekete asszonyok tereferélnek a piszok-tól fekete kapuk előtt.

Fekete gyerekek hancúroznak az uccán, vagy nyalják a tarkaszínű fagyaltokat, amit fekete árusok mérnek fenekért az uccasarkon.

De a nagy fenekesség összhangját egyszerre megzavarja valami.

JAVUL A NÉGEREK HELYZETE

Egy hentesüzlet előtt fehér boltost látok. Mi ez?

— Ez Harlem nagy problémája — feleli a néger riporterek királya. — Négy-százezer fekete és százezer fehér. Csakhogy az egyötöd fehér lakosság tölti be a létező munkahelyek négyötöd részét és a négyötödnyi többségnek csak a maradék egyötöd jut. Ime, Harlem egyik szociális problémája dióhéjban.

— És hogy érzik magukat a fehérek?

— Úgy látszik, jól érzik magukat, mert az utóbbi években sokat zaklattuk őket és mégis maradtak. Valamikor még fekete segítséget sem akartak alkalmazni. Ma már eljutottunk odáig,

hogy a legtöbb üzletben legalább néhány fekete is dolgozhat, mert ha nem dolgozhat, akkor nem is vásárolunk ott.

— Csak szegény ember él hát Harlemben?

— Nem. De a szegény embereket az uccán látja, mert nincs hová menekülniük. Az „otthon“ olyan rettenetes, hogy szívesebben vannak az uccán. A lakáskérdés a legégetőbb problémája Harlemnek. Amióta 1910-ben Délről, a nagy gyapotvidékről a népvándorlás megindul, az északi nagyvárosok fekete lakossága megnégy-szereződött, sőt egyes helyeken tízszerződött. Iszonyú túlszűfoltta lett hát Harlem is. Vannak házak, amelyek már összeomlóban vannak, de az üres épületekbe éjjelenként még tucatszámra járnak hálni az ingyenlakók. Vannak lakások, amelyeknek két-három elképzelhetetlenül piszkos, főregrágtatott falai között

két-három szobában tíz-tizenkét lakó is szorong,

hogy megfizethessék a magas házbérekét. Mert a házbérek magasak Harlemben, 10—30—100 százalékkal magasabbak, mint a város hasonló negyedeiben. De a szegény néger mégsem költözhét el Harlemből. Mert bárhová fordul, egyszerűen 100 százalékkal fejszők a lakás ára, mihelyt négernek adják ki... És emellett itt Harlemben, legalább otthon van, a maga fajtái között, ahol a maga keretei között legalább aránylag emberi életet élhet és nem kell minden lépten-nyomon attól tartania, hogy kinevetik, lenézik, vagy esetleg kidöbrik, ha valahová be akar menni. Talán ez az oka, hogy a legjobb módúak is itt laknak sokan, mert Harlemnek van előkelő negyede is, a Sunset Boulevardon, vagy a Fifth Avenue végén a Dunbar Apartmanházak. A kormány sokat épített újabban, így épültek a modern, higiénikus „River Houses“-ek, amelyeknek lakói (ha nem is nagyon olcsón), mégis igazi modern, kényelmes lakásokban laknak.

— De a gazdag néger is jobban itthon van Harlemben, mint egyebütt. Itt legalább megbecsülik és talán még azt is érezheti, hogy külön, mint a többiek. Vannak gazdagok, vannak előkelők, híresek, bírók, ügyvédek, orvosok, pénzemberek, művészek, festők, színészek, akik lakhatnának talán „Jenn“ a városban is („down town“, így nevezik Newyork többi részét, ami „Jenn“, a századik ucca táján, a Central Park északi során kezdődik...), de jobban érzik magukat Harlemben.

Ellátják Magyarországon üzemanyaggal a Budapesti Nemzetközi Vásár külföldi gépkocsis vendégeit

Az április 26-án kezdődő Budapesti Nemzetközi Vásár látogatói — mint erről már korábban is hírt adtunk — jelentős utazási és vízumkedvezményeket vehetnek igénybe. Feltétele ennek a vásárigazolvány előzetes megszerzése az utazási és menetjegyirodák útján. Azok részére, akik gépkocsival, társasgépkocsival, vagy motorkerékpáron óhajtanak a Budapesti Nemzetközi Vásárra utazni, szintén rendelkezésre állnak mindezekben a helyeken külön úgynevezett autós-vásárigazolványok. Ezeknek ára személyenként 90 lei.

Az autós vásárigazolvány tulajdonosa útlevelel együtt nyújtja be igazolványát idejekorán a lakóhelye szerint illetékes magyar külképviseleti hatóságokhoz, ahol a kivételes vízumért és a Magyarországon való tartózkodási engedélyért összesen csupán 2.50 pengőt, illetve az ennek megfelelő valuta-illetéket kell fizetnie.

Aki autós vásárigazolvánnyal érkezik bármely magyar határállomásra, az az ott működő határrendőrségi kirendeltségénél úgynevezett „motalkojegyet“ kap, de csak akkor, ha járműve külföldi rendszámmal van ellátva. A motalkojegy-szelvényeinek leadása ellenében a járó üzemanyag első felét már a határon, másik felét pedig Budapesten a főkapitány-

ság közigazgatási osztályánál fogják kiszolgáltatni. Meg kell még említenünk, hogy a motalko a szesznek és benzinnak a motorhajtásra kiválóan alkalmas, tehát bármely külföldi motorjarmű által is azonnal felhasználható keveréke.

A motalkojegy ellenében a Magyarországon való tartózkodás ideje alatt a következő mennyiségeket szolgáltatják ki:

Autók és autobuszok részére, ha azok legfeljebb egyliteresek 80 liter, ha 1—2 literesek 110 liter, ha 2 literen felüli úrtartalmúak 180 liter motalkot. Motorkerékpárok, vagy motorcsónakok részére 250 köbcentiméterig 20 liter, 251—500 köbcentiméterig 40 és 501 köbcentiméteren felülieknek 80 liter motalkot adnak ki. Az egyes járműveket tehát átlag 800 kilométer hosszú út megtételére elegendő üzemanyaggal látják el, még pedig a belföldiek részére is érvényes napi árért.

A Budapesti Nemzetközi Vásárt egyébként már április 16-tól kezdve lehet az összes kedvezményeket igénybevételeivel felkeresni. Az utasnak legkésőbb május 6-ának déli 12 órájáig kell Budapestre érkeznie, ahol általában 12 napra, de kivételesen 30 napig is érvényes tartózkodási engedélyt kap. Az egyéb tudnivalókat a vásárigazolvány ismerteti.

A CLUJ-(KOLOZSVÁRI)
THALIA
előadásai a Városi Színházban

Szombaton, április 20-án, délután
5 órakor, olcsó helyárakkal

Feleség

Szombat este 9 órakor

Fenség, fizetek

A világhírű vígjátékújdoncság bemutatója
Vasárnap délután 3 órakor olcsó helyárakkal

Grófkisasszony

6 órakor

Fenség, fizetek

9 órakor

Szülők lázadása

Világsiker. Premier.

Hétfőn este fél 9 órakor:

Szülők lázadása

Kedden d. u. 3 órakor olcsó helyárakkal

Gyümölcs a fán

6 órakor

Szülők lázadása

9 órakor

Fenség, fizetek

A színházi pénztár ma, szombaton kezdi meg a jegyárusítást.

SPORT

Elmarad a Hungária temesvári játéka. A Ripensia a görög keleti husvétra le akarta kötni a Hungária csapatát. Ez a terv azonban nem vált be, mert a magyar csapat nem jöhet, ehelyett a Ripensia bécsi, zágrábi, vagy belgrádi csapatot hív meg Temesvárra.

David és Piola kapták a legjobb jegyet a vasárnapi mérkőzés után. A vasárnapi olasz—román válogatott labdarugómérkőzés után az olasz sajtó elismerő hangon ír a román együttesről. A 22 játékos közül David és Piola kapták a legjobb jegyet, míg a leggyengébb jegyet Lupas és Pagatto kapta.

Elmarad a román—spanyol rugbymérkőzés. Május hónapban kellett volna lejátszani a román—spanyol válogatott rugbymérkőzést. A spanyol szövetség azonban arról értesítette a román szövetséget, hogy nem tudja a csapatot Bucurestibe küldeni.

Román—francia labdarugómérkőzés Párisban? A Football című párisi sportlap egyik legutóbbi számában azt írja, hogy április 21-én (?) Románia és Franciaország válogatott labdarugócsapatai Párisban mérkőzhetnek össze. A román szövetségnél azonban nem tudnak semmit erről, egyébként is vasárnap teljes bajnoki forduló lesz.

Cseh játékosok Jugoszláviában. Szobotkán kívül most újabb két válogatott cseh játékos teszi át a működési helyét Jugoszláviába. Állítólag Riha és Ludl kérték átigazolásukat jugoszláv egyesületekbe.

Megismétlik a Nyugati és Déli Liga mérkőzést. A szövetség úgy határozott, hogy a múlt vasárnapi ligaválogatott mérkőzést a közel jövőben újból megrendezik, amikor mindkét csapat megerősítve áll ki.

Rómában vagy Milánóban rendezik meg a második román—olasz rugby mérkőzést. Az olasz és a román szövetségek elvben megállapodtak abban, hogy a következő román—olasz rugby mérkőzést Rómában, vagy Milánóban rendezik meg.

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BÓNT?

= KÖZGAZDASÁG =

Két százalékos új illetéket vetnek ki a külföldi textilanyagra, gyümölcsre, fűszerekre, állati és növényi termékekre

A jövedelem a mezőgazdasági kamarák rendelkezésére áll

A földművelésügyi minisztérium a törvényhozás elé terjesztette a mezőgazdasági kamarák megszervezéséről szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslat hivatalos indoklása többek között a következőket tartalmazza:

A mezőgazdasági kamarákat 1925-ben szervezték meg, külön jogi személyiségeként, külön költségvetésekkel és autonómiával. Ezeknek a kamaráknak kettős feladatuk volt: egyrészt a mezőgazdaság és a vele foglalkozók érdekeit kellett képviselniük, másodsorban pedig technikai tevékenységet kellett kifejtetniük a mezőgazdasági termelés irányítása és növelése érdekében.

A földművelésügyi minisztériumnak nélkülözhetetlen szüksége van a megyei mezőgazdasági kamarákra és ezek helyét és munkakörét nem tölthetik be a megyei mezőgazdasági hivatalok. Közvetlen kapcsolatot, együttléteket kell létesíteni a minisztérium és a gazdák között és azt egyedül a mezőgazdasági kamarák útján lehet megvalósítani.

A gazdáknak a mezőgazdasági kamarákban betöltendő szerepénél tekintettel kell lenni az új alkotmányra és az állam új berendezkedésére. A mezőgazdasági kamarák vezetőségének kijelölésében nem szabad tehát egyedül a választási októbertől tenni függővé mindent, mert ez a rendszer

a multban igen sok helytelen eredményt hozott. A kamarák vezetőségébe olyan gazdákat kell kijelölni, akik ezt a bizalmat teljesen kiérdemelték és valóban képviselhetik az illető megye gazdáit.

Az új törvényjavaslat gondoskodni kíván arról, hogy a mezőgazdasági kamarák számára megfelelő anyagi fedezet álljon rendelkezésre. Ezért többek között új illetékeket vezetnek be, amelyeknek jövedelmei a mezőgazdasági kamarák céljaira szolgálnak. Ez az új illeték a törvényjavaslat szerint a külföldről behozott állati és növényi származású anyagokat terhel, amelynek: élőállatok, szőrmék, bőrök, gyapjú, selyem, gabona, magvak, zöldségek, virágok, gyümölcsök, fűszerek, italok, édességek, textilanyagok, faárúk, papír stb. Az illeték 2 százalékos lesz és az importált árú értéke után rovdó le. Méltányosnak tartja a kormány — hangoztatja a törvényjavaslat indoklása — hogy a mezőgazdák legalább ennyi kárpótlást találjanak azoknak a külföldi anyagoknak a behozataláért, amelyek az ő terményeiknek támasztanak versenyt.

Ez az új kétszázalékos illeték, amelyet a belföldi fogyasztás könnyen el fog viselni — folytatja az indoklás — évente mintegy 80 millió lei bevételt jelent.

Megváltozott az ócskavas beváltási ára

A hadfelszerelési minisztérium rendeletet adott ki, amelynek értelmében a február 12-én megállapított ócskavas árakat a következőképpen változtatta meg: öntött vas 1.25 lei, vas és acél 1.40 lei, kézzel csomagolt fekete tábla 2 lei, 5 milliméternél vékonyabb vaslap 2 lei, válogatott ócskavas 3.25 lei, gépalkatrész 7 lei. Ezen az összegben kívül azok a vállalatok, amelyek feldolgozás végett ócskavas mennyiségeket kapnak, minden kilogram után 50 banit fizetnek a Resicának a vas összegyűjtésénél, kezelésénél és szállításánál felmerült kiadások fedezésére.

Egy másik rendeletben Slavescu Victor hadfelszerelési miniszter összeállította az ország nehézipari vállalatai között felosztandó ócskavas és ócska öntött vas mennyiséget. Ezek szerint a Resica-művek 2036 tonna, a Titan-Nadrág-Ka-

lán-művek 2997 tonna, a vulkáni műhelyek 200 tonna, a Sodronyipar 400 tonna, a brassói Schiellgyár 75 tonna és az erdélyi állami bánya és vasipari művek 34 tonna ócskavasat kapnak feldolgozásra. A használt öntött vas mennyiség a következőképpen oszlik meg: a Schram, Hilll és Schmitt-művek 40 tonna, a Malaxa-művek 1047 tonna, a vulkáni műhelyek 82 tonna, a kolozsvári Corvinus vasöntőde 100 tonna, a brassói Voina-gyár 152 tonna, a Basarab vasiparüzem 50 tonna, a kolozsvári vasipar 70 tonna, a nagyszabeni Riger-testvérek vasgyár 530 tonna, a nagyváradi Phöbus-vasöntőde 240 tonna, a brassói Schiell-gyár 10 tonna és végül a ploestii Ferro-Emaíl gyár 252 tonna használt öntött vasat kap.

Minden buzamennyiséget be kell jelenteni

Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági ügyi minisztérium hivatalosan közli, hogy a kormány gazdasági bizottsága betiltotta a búza exportálását. Az 1940. március 4-iki törvény értelmében a vevők kérésére a kereskedők kötelesek búzát eladni.

A búzakereskedők 1940. május elsejéig kötelesek bejelenteni a birtokukban lévő búzakészletet, bárhol is legyen beraktározva. Közölni kötelesek ezenkívül a nemzetgazdasági ügyi minisztériummal a birtokukban lévő búza mennyiségét és a vételár összegét.

A kompenzációs behozatali engedélyeket május 31-ig meghosszabbította a külkereskedelmi minisztérium

A külkereskedelmi minisztérium úgy rendelkezett, hogy a különleges kompenzációs engedélyek alapján végrehajtott kivitelek likvidálását 1940 május 1-én határozta meg. Ez az intézkedés csak az 1939 január és szeptember 30-ika között történt kivitelre vonatkozik. A kompenzációs alapon történő árúbehozatali engedélyek érvényét, amelyeket 1939 szeptember 16-ika után adtak ki és érvénye 1940 március 31-ike előtt lejárt, kivételes esetekben legkésőbb május 31-ig meg lehet hosszabbítani. Az erre irányuló kérvényeket a külkereskedelmi minisztérium behozatali osztályához kell benyújtani az érdekelteknek. Azokat a kompenzációs behozatali engedélyek kérvényét, amelyeket március 31-iki terminussal bocsátottak ki, vagy időközben eddig az időpontig meghosszabbították, hivatalból újból meghos-

szabítják május 31-ig. Az 1939 január 1 és szeptember 30. között végrehajtott kompenzációs kivitelek eredő devizákat és amelyeket 1940 május 31-ig nem használnak fel a behozatalnál, a Jegybanknak kell átengedni.

— A glicerint előállító gyárak termelésük kétharmadát a hadianyaggyárak rendelkezésére bocsátják. A hivatalos lap április 15-iki száma közli a nemzetgazdasági minisztérium határozatát, amelynek értelmében a nyers és finomított glicerint előállító gyárak havi termelésüknek két harmadát a minisztérium által megállapított áron a robbanóanyag gyárak rendelkezésére kell bocsátani. Az előírt mennyiséget a fogarasi robbanóanyag gyár dolgozza fel.

A vegyeskereskedés is árusíthat kenyert

A vegyeskereskedések és szatócsüzletek szintén foglalkozhatnak kenyér és péksütemény eladásával. Az érdekelt kereskedelmi testületek meghallgatása után a temesvári kereskedelmi és iparkamara azt az álláspontot fogadta el, hogy a vegyeskereskedések a kenyeret, mint fontos közszükségleti cikket, amelyet a péktől vásárolnak, továbbra is eladhatják. Különösen áll ez olyan helyeken, ahol nincs külön szaküzlet, vagy iparos, ahol tehát a vegyeskereskedő más fontos közszükségleti cikket is árusíthat, hogy a vevők igényeit kielégítse. Ha valamelyik helyen nincs cipőüzlet, ott a vegyeskereskedő adhat el cipőt, vagy harisnyát. A temesvári kamara ezen álláspontját közölte a kamarák országos szövetségével, hogy illetékes helyen ugyanezt a véleményt tegye magáévá. A temesvári kamara ezen állásfoglalása praktikus alkalmazkodik az életszükségletek kielégítésének megkönnyítéséhez.

Április 20-ig vallomást kell beadni a múlt évben kifizetett osztalékokról

A pénzügyminiszter rendeletet küldött az egyes pénzügyigazgatóságokhoz az osztalékadó megállapításával és behajtásával kapcsolatban. A rendelet szerint minden részvénytársaság és szövetkezet, amely az 1939. év folyamán osztalékokat fizetett részvényeseinek, vagy olyan tiszta nyeresége volt, amely az osztalékfizetést lehetővé tette volna, de az osztalékokat nem fizette ki, április 20-ig vallomást köteles beadni, felsorolva a fenti adatokat. A vallomásban feltüntetendők azok a tételek is, amelyek a külföldi részvényeseknek járnak osztalék formájában, de amely összegek a külföldi részvényeseknek átutalhatók nem voltak.

Egy másik rendeletben a pénzügyminiszter részletes utasításokat küldött a bemutatásra szóló részvények évi fél százalékos illetékének kiszámítására és behajtására vonatkozóan. Ezzel kapcsolatban a pénzügyminiszteri rendelet az ezévi vallomási határidőt — amely április 15-én lejárt — május 1-ig meghosszabbította.

(=) A búza árnak emelkedése megszűnt. A kormány tudvalevőleg elhatározta a búzakivitel felfüggesztését, aminek eredményeképpen a búza ára a Bánságban is ellanyhult. Az utóbbi hetekben a búza ára állandóan emelkedett és a legutóbbi napokban már a 750 leies árat is elérte. Ez az ár most megállt és a piac bizonytalansága folytán visszaesés fog mutatkozni, tekintettel arra, hogy az exportőrök tartózkodnak a vasárlástól. A többi gabonanemű ára szilárd: tengeri 550, korpa 440, zab 550, muharmag 1300, napraforgómag 950, tökmag 1450, árpa 520 lei száz kilonként.

(=) Halasztást kért a kamara a bruttó jövedelem bejelentésére. A kereskedők és ipari vállalatok tudvalevőleg április hó 20-ig nyilatkozatot tartoznak tenni az 1939 évi bruttó jövedelemről, valamint az előző három évi átlagos bruttónyereségről. A temesvári kereskedelmi és iparkamara most táviratot intézett a pénzügyminiszterhez és az április 20-án lejárt időpontnak a meghosszabbítását kérte, mivel több vállalat még nem zárta le a múlt évi mérlegét és így a megívánt nyilatkozat adatai még nem állnak rendelkezésükre. A Kereskedelmi Testületek Szövetsége közli, hogy április 20-ig minden kereskedőnek és iparosnak a X. osztálytól felfelé be kell adnia adóbevallását a törvényben megállapított módon, amelynek megkönnyítésére a Szövetség az egyes egyesületek útján nyomtatványt bocsátott rendelkezésükre. Félreértések elkerülése végett közöljük, hogy tisztázódott az a kérdés is, hogy mindenkinek, tehát annak a kereskedőnek is, akinek 1939 évi jövedelme kisebb volt az előző 3 év átlagánál, nyilatkozatot kell kiállítania és benyújtania. Ezt azért hangsúlyozzuk, mert olyan nézetek is merültek fel, hogy csak azoknak kell deklarációt benyújtania, akiknek az 1939 évi jövedelme nagyobb volt az előző 3 év átlagánál.

— Gyenge lesz az idei termés. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium jelentése szerint az esős időjárás folytán nem lehetett a tavaszi mezőgazdasági munkákat végrehajtani és az őszi búzavetés 20 százaléka a fagy következtében elpusztult, ami most már nem is pótolható. Eppen így a tavaszi rozs és zab vetését sem lehetett idejekorán megkezdeni, kukoricát pedig egyáltalán nem vetettek még. A búza, rozs s zab előrelátható terméserevénye gyenge lesz. Az árvizes területek nagyrésze bevetetlenül marad. Covurluimegyében 60 ezer hektár föld van víz alatt.

Rádió

CSÜTÖRTÖK, APRILIS 18

Bucuresti. Radio România és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Részletek olasz operákból, hanglemezek. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: A rádió zenekara hangversenyez. 14: Rádió ujság. 14.20: A rádió zenekara folytatja hangversenyét. 15: Rádióhírek, különféle közlemények. **Radio România. 19:** Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Hanglemezek. 19.40: Magyar nyelvű hírek. **Radio România és Radio Bucuresti. 19.50:** Előadás. 20.05: Énekhangverseny. 20.35: A szimfonikus hangverseny műsorának ismertetése. 20.45: Rádió ujság. 21: A Filharmonica szimfonikus zenekar hangversenyének közvetítése. A szünetben (21.50—22.10) rádióujság. 22.40: Olasz zene hanglemezeiről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20: Móricz Pál elbeszélése. 11.45: A gyémántok királya. Felolvasás. 13.10: Szalonzene. 13.40: Hírek. 14.20: Időjárás. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 16: Piaci árak. 17.15: Ruszin műsor. 17.45: Időjelzés, hírek. 18.15: Fiatal modellező repülőgép bemutatása. Helyszíni közvetítés. 18.45: Vörös Sári és Ignáth Gyula magyar nótákat énekel. 19.10: Édes anyanyelvünk. 19.45: Mészáros tanácsadó. 20.15: Hírek. 20.25: Magyar- és külföldi tánclemezek. 21: Csajkovszkij ismertetése. 21.10: Csajkovszkij hangverseny. 22.05: Hírek. 23.35: Jazz. 24: Hírek idegen nyelveken. 24.25: Magyar dalok és csárdások. Hanglemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 17.15: Hanglemezek. 19.15: Angol nyelvoktatás. 19.45: Schuster Etelka zongorázik. 20.30: Kirándulás Amerikába. Ditrói Mór csevegése. 21: Hírek. 21.25: Rác B. Béla cigányzenekara. 22.15: Egy titokzatos kép. Előadás. 22.35: Időjárás. 22.40: Szórakoztató lemezek.

PÉNTEK, APRILIS 19.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Szláv zene hanglemezeiről. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: Szláv népzene hang-

mezeiről. 14: Rádió ujság. 14.20: Smetana és Dvorak művek hanglemezeiről. 15: Rádióhírek, különféle közlemények. **Radio Romania. 19:** Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Műszaki posta. 19.17: Szláv énekkarok hanglemezeiről. 19.55: Magyar nyelvű hírek. **Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.05:** Előadás. 20.25: Ének hangverseny. 21.00: Szláv táncok és balettek hanglemezeiről. 22.10: Rádió ujság, sport. 22.30: Szláv opera részletek hanglemezeiről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Előadás. 13.10: Cigányzene. 13.40: Hírek. 14.30: Szalonzene. 15.30: Hírek. 17.15: Híres kereskedők. Előadás. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Molnár Anna hárfázik. 18.30: Sportközlemények. 18.40: Szalonzene. 19.10: „Édes anyanyelvünk.” 19.45: Hanglemezek. 20.45: „A volgai dalos.” Emlékezés hanglemezekkel. 21.45: Berliini levél. 22: „Árvízi album.” Irodalmi est. 22.40: Hírek. 23.10: „Mindenből egy keveset.” Közvetítés. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Magyar tánclemezek.

Budapest II. 18.40: Gyorsírótanfolyam. 19.45: Zongorahangverseny. 20.30: „Uj olasz költők.” Előadás. 21: Hírek. 21.25: Katonazene. 22.35: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, APRILIS 20.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Angol és amerikai szimfonikus zene. 13: Angol népi zene hanglemezeiről. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: Angol és amerikai zene hanglemezeiről. 14: Rádió ujság. 14.20: Angol zene hanglemezeiről. 15.10: Rádióhírek. 18: Országőrök órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Színházi és filmkrónika. 19.17: Angol zene hanglemezeiről. 19.50: Magyar nyelvű hírek. **Radio Romania és Radio Bucuresti. 20:** Előadás. 20.15: Purcell művek hanglemezeiről. 20.35: Beethoven „Fidelio” című dalművének közvetítése. 21.50: Rádió ujság. 23.30: Amerikai tánclemezek. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.15: Ifjúsági rádió. 11.45: „Mit nézzünk meg?” Előadás. 13.10: Szalonzene. 13.40: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.15: Elbeszélés. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: A Jugoszláv Akadémia Énekkara hangversenye. 19: Rádióposta. 19.30: „Édes anyanyelvünk. 19.35: Tanczene. 20.15: „Rádió a rádióról.” 20.40: „Szól a cigány, szól a nóta.” Verses, zenés hangképsor a cigányokról. 21.45: Előadás. 22.15: „Könny és mosoly.” Fellegi Teri énekel. 22.40: Hírek. 23.10: Beszkárt-zene. 24.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 18.15: Szalonzene. 19.45: Mezőgazdasági félóra. 20.40: Felolvasás. 21: Hírek. 20.25: Zongora-fuvola-fagot harmas. 22.05: Cigányzene. 22.45: Időjárásjelentés.

Európai magyar nyelvű hírszolgálat: 18.15: Bécs. 18.30: Prága (Reichsender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 18.50: Pozsony (293.8 m.) 18.50: Pozsony. 20: Prága (Reichsender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 20: Toulouse (328.6 m.), Marseille-Provence (400.5 m.) 20.55: Róma II. (245.5 m. és RH 31.15 m.) 22.15: London Nat. (261.1 m., RH 49.59 m. és 30.96 m.) 22.15: Bucuresti (364.5 m.) 23.15: Prága (Reichsender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 23.45: Pozsony (293.8 m.) 23.45: Belgrád (437.3 m. BH 49.2 m.) 23.45: Toulouse (328.6 m.) Nice PTT (247.3 m.) 23.50

KÖNYVEK

— **Huszár Elemér: Loyolai Szent Ignác.** Egy rendkívüli életpálya bontakozik ki előttünk Huszár Elemér pompás előadásában. A spanyol katonatiszt, aki isteni rendelés következtében a Jézus Társaság megalapítója, majd az ellenreformáció vezére lesz, halála után pedig a Hit örökké élő szentjei közé emelkedik. Nem az első könyv Loyolai Szent Ignácról Huszár Elemér műve, de elgondolásában, felépítésében és abban az igyekezetében, hogy nemcsak a szentet, hanem az embert is az olvasó elé állítsa, különösen a magyar irodalomban az első. Szinte az olvasó szeme előtt acélosodott egy gyarló emberi lélek szentté. Huszár Elemér rendkívül élvezetes olvasmány keretében mondja el ezt a páratlanul érdekes életpályát. Nyolc műmelléklet díszíti a rendkívül érdekes és bizonyára hamar népszerűvé váló könyvet. Huszár Elemér: Loyolai Szent Ignác c. műve Rózsavölgyi kiadásában, szép kiállításban kötve és műmellékletekkel 198 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj.

TENGEREK RABJA

Írta: RÉVAY GÉZA

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Utánnovomás tilos.

— A cipőd csupa víz már, kicsi... Át is ázott már biztosan... A kezéd hideg... Erős a gyanum, hogy még nem vacsoráztál és hogy régen ilhettél meleg szobában, mert a jóllakott emberek sokkal vidámabbak, sokkal melegebbek. Látod, kicsi — folytatta Peter ezt a reális monológot — most szépen beülünk ide a „Bellevue”-ba és legelőször jól megpakkoljuk a kis gyomrod... Te végigszed az étlapot... én meg majd nézlek és beszélek hozzád... Nem kell, hogy szóljal hozzám egyetlen szót sem... Én sem szeretem, ha beszélnek mellém... Majd valami jó finom melegítő itkát is iszunk... bordóit... vagy rajnait... majd meglátod, hogy milyen finom lesz...

— És vitte a leányt, aki nem is nagyon tiltakozott, nem is nagyon húzódozott, csak azt nem értette, hogy miért nem... Elszédítettek a szavak és két szó muzsikált ki belőlük... mintha csak előbbi vágya menne teljesedésbe: — a bordói és rajnai.

— Bordói! — gondolta. Olyan finom mérgező-vörös, palackos bor, amilyent a Patron is rejteget néhány üveggel, de olyat még nem ivott soha, olyan bőkezű gavallér nem igen tévedt be a bárba, inkább csak portwein-nal, chartreuse-el kínálgatták... és most bordóit fog inni.

Már a bor gondolatától is megmelegedett. A járása könnyebb lett. Engedelmesen kopogott a férfi mellett és engedte, hogy percekkel később beforduljanak a „Bellevue” kapuján és leüljenek a szikrázó fehérrel, ezüsttel díszített asztalnál.

Peter-nek nagyon tetszett ez a frissen vállalt apáskodó szerep. Eddig csak egészben sült pulykákat, libákat vagy iszonytató tengeri rákokat rendeltek vele... Éjszakai lumpolásának társnői néhány harapás után széttúrva, megcsúfolva hagyták ott a remekbékésült tálakat.

Most tágrameresztett szemmel nézte, amint a leány szolid, polgári ételeket rendel... Kereső uj-

jai sertés-sülteken és főzelékeken pihent meg és hozzávaló savanyu-uborkát mutogat... Aztán mikor hozták az ételt, előbb riadtan nézegeti a fényes evőeszközt, a nehéz damaszt asztal-kendőt... de azután csak ölbe teszi a puha fehér szalvétát, kézbe veszi a kést, villát... ránéz és enni kezd.

Az előző nap estéjén evett utoljára. Akkor is csak valami hirtelen elérakott semmiséget, amelylyel a jószívű Patron vendégelte meg — azóta se látott ételt.

Evett-evett, az elfogódottságtól eleinte lassan, vigyázva... később azonban már dühösen, éhesen... ahogyan csak azok tudnak enni, akik már régen éreztek puhán omló húst, izes fűszeres ennivalókat fogaik között.

Evett... Csak néha kapta fel a fejét és nézte a férfi mosolygó arcát. Félénken nyúlt a pohár után... ivott... aztán észbekapott, hogy elfelejtette megtörölni a száját... zavartan és kapkodva igyekezett pótolni ezt a mulasztást, de azért a pohár szélén csak ott maradt már szájának nyoma.

Ivott... megint és újra ivott... előbb csak aprókat kortyolva a nehéz vörös-borból... aztán mintha rájött volna az ital igazi ízére... Mint mikor a fészekből kikerülő madár az első néhány szárnycsapás után ujjongva érzi, hogy repülni is tud, egyre jobban és jobban megdűtötte a poharat és néhány-szor jó mélyen a pohár fenekére nézett.

Élvezte az italt és azt a jóleső meleget, amely mind gyorsabban kezdett futkározni benne... Mikorra végigette az eléje rakott ételeket, már mohón, szertelenül üritgette a poharakat.

Kicsit eldől a székben, a lábait kinyújtotta, egyik keze leógott a karfáról, a másikat, amely valahogy otffelejtődött az asztalon, Peter vette birtokába.

— Belefáradtál, Kicsi? — nevetett a férfi. Jóízűt, bugyborékolót tudott nevetni. Olyankor kivillantak egészséges fehér fogai.

Ilyentájt kezdett Peter elemében lenni. Napközben sápadt volt, az előző éjszakai lumpolás gyűröttsége és fáradtsága ült az arcán, ónos karikák karimázták szemét... De ilyenkor, éjjeli egy óra tájban, mintha kivirult volna, meglüszesedett az arca, forró lett a keze és Peter csudalógokat mondott a nőknek, sziporkázott, szellemes volt és nagykegye-

sen megengedte azt is, hogy körülrajongják élősködő barátai és barátnői.

Most elérkezettnek látta az időt, nagy szakér telme alkalmasnak találta a pillanatot, hogy kérdezgetni kezdjen. Tudta jól, hogy egyetlen kérdés felelet-áradatot indít meg a kérdészetben... Hogy csak el kell indítania a lányt... fog az azután annyit beszélni, csak el bírja hallgatni aztán.

— Meséj, Kicsi, meséj el, mi fáj, miért van fekete ruha rajtad, miért vagy olyan szótlan és mi motoszkál fehér homlokod mögött? — unszolta Peter.

Valyhoz tompán jutottak el a szavak, mintha nagyon messziről jöttek volna... Kissé ködösen látta a szembenülő férfit... Gondolkozni már nem igen tudott, csak érezte, hogy jó ez a zsongító-kábitó mámoros üldögélés...

Aztán másik kezét is az asztalra tette és most ő fogta meg a férfi kezét, mind a két tenyerébe:

— Hogy hívnak téged? — kérdezte lassan.

— Látod, látod, ezt elfelejtettem megmondani. De egyformán bűnösök vagyunk, hiszen én sem tudom a nevedet.

— Engem? Engem Valynak... Valy Müllernek... Nem vagyok boche, német — tette hozzá még magyarázatképen. — Bécsi vagyok... És téged?...

— Peter-nek. A másik nevedet minek monddam meg, úgyis elfelejtetted. Aztán nem mindegy, hogy így vagy úgy hívnak? Fontos csak az, hogy itt ülsz mellettem... Jólaktál... Meleged van az italtól... és fogod a kezemet... miért fogod a kezemet, Valy?

A lány bámulva nézett rá... Aztán ránézett a két kezébe simuló férfikézre, de azért nem húzta el a kezét és tolakodó könnyeséppel a szemében azt mondta neki:

— Mert olyan jó vagy hozzám, mert ma vagy hozzám ilyen jó, amikor...

A többi már értelmetlen mormolásba és sóhaj-tásba fulladt.

Valy nem volt közlékeny természetű, Peter most se tudott kihúzni belőle többet, csak ült... ült, magábaroskadva és a férfi minden vidámító kísérlete lepattant róla.

(Folytatjuk.)

Érdekes és időszerű jegyzetek egy északi utról

Hajók a mezőn és hajók a fjordban. Dánia a csodák országa. Norvégia Európa egyik legkulturáltabb földje

Csodálatos ország az a Dánia, ahol most a nagy világtörténelmi események zajlanak. Ha az ember hajóval közelíti meg, tulajdonképpen nem lát belőle semmit, csak egy keskeny zöld sávot, amely csak akkor szélesedik szárazföldre, amikor a hajó már be is hatolt keskeny, mélyvízű öbleibe. Dániát keresztül-kasul szelik a fjordok és csatornák s aki a sík mezőről nézi a haladó vízijárműveket, úgy látja, mintha a hajó a réten szaladgálna.

De aztán egy gőzöst elkormányozni ezeken a csatornákon óriási feladatot ró a tengerészre. Nem nagy baj, ha felfut a hajó és az orra a földbe fúródik, mert valahol mindig készen áll a dán mentővontató, a helyszínen terem, néhány vaskötél a gőzös végére s máris redben minden, lehet tovább szaladni. Apró, csupa faház-község a csatornák mentén, minden ház hófehérre, vagy élénk színekre festve. A házak jobbára munkások tulajdonai. Dániában ugyanis a munkásnak öt-hat szobás lakása, vagy saját háza van. Háza előtt virágoskert, azontúl nékésen legelésző tehenek, kecskék és egyebek: csupa áldott béke, csupa jólét és gazdagság tükrözik szerteszét az egész országban.

ÉLMENYEK AALBORG BAN

Mikor az első hajómat vezettem be Aalborgba a kacsaringós csatornákon át, egyszerre csak egy keskeny fahíd állta a hajó útját. Az utolsó pillanatban nyitották szét s a gőzös oldala elvitte a híd nagyrészét. Megálltunk, azt hittük, a kárt meg kell fizetni. Jött a dán hatóság és — nem fogadott el semmit. — Majd pótoljuk, — mondták — örvendünk, hogy olyan nagy hajó jött, hogy nem fért be a kikötőbe.

Aalborgban mindenképp a fiatal lányok serege rohanta meg tengerészeinket. Perceken belül mindenkit meghívtak egy-egy családroz vacsorára, viszont a lányok egyáltalán nem féltek és lemásztak a gépházba, felmásztak az árbócokra, bemásztak a legénységi lakosztályokba, kikutattak, megkacagtak mindent s akad a közöttük, aki este is kutatgatott, nem félt, a maga teljes ártatlanságával kérdezt, faggatott, vallatott. Csodálatos nép, szelíd nép, aranyos nép ez!

Dániában drága a dohány és angol sört isznak az emberek. A házak kívül-belül bemázolva, a bútorok is, mondhatnám, a tehenek is, annyira tiszták. Olyan utakat sehol sem láttam, mint itt. A legkisebb faluban is makadám vagy aszfaltburkolású a legszűkebb kutyaszorító is.

BERGEN, TRONDHJEM, NARVIK

Norvégia: az más. Mély, kristálytisztavízű

fjordba szaladunk, a fjord vize négy-hatszáz méter mély és csak itt-ott égnek a lámpák éjszaka idején. A hegyek merőlegesen esnek alá a vízbe, itt eltévedni nem lehet és a fjord nem egyszerű száz-húsz kilométer hosszú, de alig két-háromszáz méter széles. Hátrébb természetesen egyre szűkül. Házak lógnak a sziklákon és a háziállatok egész valószínűtlen magasságokba másznak fel. Különb turisták, mint az Alpések akár melyik kéménymászója.

Bergen úgy fekszik előttünk, mintha hirtelen kinyitottak volna egy képeskönyvet és a pompás látvány kulisszaszerűen lógna előttünk a levegőben. Magas hegyoldalon fekszik az egész város és gyöngyözt, éles levegő fedi a város egészséges polgárságát. Gyönyörű szerpentinutak kanyarognak a zöld háttérben. A városban pompás az élet. Csupa gazdag, gondtalan ember él itt egy rakáson. Mi, tengerészek mindenképp előtt megettünk egy egész cukrászdát, de megállapítottam, hogy a norvégiek remek halászkok, nagyszerű tengerészek, csak éppen süteményt nem tudnak sütni. Csak francia, vagy olasz bort kapni az üzletekben s az egyetlen, ami belföldi termék: a hal, a rák, a csiga. Mast mindent importálnak s természetesen csak érceket meg fát lehet kivinni innen. A norvégiek a hajó raktárainak aljára pötyyentenek egy kis kupacot s már-

is indulhatunk: a vasérc soppant nehéz s ha megtölténék vele a hajót, ez úgy merülne alá, mint egy darab ólom.

Bementem egy kis boltba, amely úgy festett, mintha Andersen meséskönyvéből vágták volna ki. Beszélgettünk: hamarosan kiderült, hogy az elárúsító kisasszony és a boltiszolga egyetemre jár, a tulajdonosnő, egy özvegy, képvisített tanárnő. Kabátgombra volt szükségem, ez nem volt náluk, mire az egész társaság magamra hagyott és háromfelé loholt, hogy gombokat szerezzen. Kifoszthattam volna az egész boltot. Tolvaj, rabló s másféle zsvány azonban ismeretlen fogalom Norvégiában.

Trondhjem a halászkok ősi fészke. Itt mindenki ötujjas, tízujjas. Ez annyit jelent, hogy az ötujjas öt horogzsinórral dolgozik, a tízujjas rekorder. A csónak oldalán csiga van, erről lóg a horog, a zsinór végét pedig a halász az ujjára csavarja s úgy várja, hogy rántsón a hal.

Narvik kikötőjét csak három óra fjordhajózás után lehet elérni, végig kell szaladni a Westfjordon és megkerülni néhány Lofot-szigetet, amíg azután megnyílik a táj és előttünk egy sereg gyárkémény. Keleti szélnél a füst messze megfekszi a vizeket s olyan sárga, mint a kén. Narvikban gyűlik össze a rengeteg vasérc, amit túl az első hegyalakulatokon legalább húszonhét bányát ont magából. Akadtak, akik itt akartak maradni, mert a vasmunkásokat hallatlanul megfizetik. De pörül jártak, mert a hatóságok letelepegni senkit sem engednek, a bevándorlás akkor még egészen lehetetlen volt. — Elegen vagyunk, — mondták, — nem fogadhatunk be idegent, mert akkor rosszabbodnak az életviszonyok. Valószínűleg igazuk volt, mert egész bizonyos, hogy a finn-orosz háborúig a norvégieknek semmi bajuk nem esett.

Lapzárta

Az angolok expedíciós hadsereg Norvégiába küldését jelentik

Londonból jelentik: A Reuter hírszolgálati ügynökség jelentése szerint a norvégiai harcok új fázisba érkeztek, amennyiben az angol expedíciós hadsereg Norvégiába érkezett. A csapat elindítása óta mindössze egy hét telt el, az e téren végzett teljesítmény egyedül áll a hadviselés történetében. Ezzel szemben a németek már hónapok óta készültek Norvégia megtámadására és erre úgy a szárazföldi, tengeri és légi haderőt

kellőképpen előkészítették.

Az angol sajtó nagy cikkekben foglalkozik az angol expedíciós hadseregnek Norvégiába történi megérkezésével és a lapok, a harcok további módszereit illetően, különböző tanácsokkal szolgálnak. Így különösen azt ajánlják, hogy a jövőben a szövetséges légi haderő élénkebb tevékenységet fejtessen ki az északi harctéren.

(Rador)

Svédországba menekült egy norvég katonai osztag

Stockholmból jelentik: A svéd lapok jelentése szerint egy száz norvég katonából álló különítmény Narvik közelében a svéd határt átlépte. A katonák holtfáradtan érkeztek Svédországba,

ami érthető is, mert, amint közölték, már hat nap óta nem alszanak. Elmondották, hogy a norvég hadseregben főleg tüzéségben és légvédelmi ágyúkban van rendkívül nagy hiány.

APRÓ HIRDETÉSEK

Allást keres

Házmesterpár kisebb bérházba állást keres. IV., Str. Olanescu 3. Tóth Mária. 922

Házi parkirozást, kertek átalakítását, valamint rendbehozását vállalom. Hoffmann Rudolf kertész III., Prelungit Mures 5. Casa Ditrich la Calea Ghiorocului. 923

53 éves Diesel-gépész azonnali belépésre állást keres, aki már ilyen minőségben uradalomban s malomban volt. Imre Ferenc Teremia-Mare 6. 873

Jó házból való fiú tanulónak menne, csakis könnyebb szakmára. Cím a kiadóban. 925

Bútor és egyéb csomagolást vállalom Magera György III., Str. Airadna 23 szám. 896

Gyermekruha, felső ruha és fehérnemű varrását házakban olcsón vállalom. V. Bulev. Cetatii 1. Balta verde. 898

Mosó- és vasalónő elsőrangú felvétetik. III., Bulev. Carol 11. I. emelet 14 szám. 899

Alkalmazás

Raktárnokot furni szakmában jártasat és gyakornokot keres aradi vállalat azonnali belépésre. Ajánlatokat „Raktárnok” jellegre Rudolf Moss, Arad.

Megbízható kisasszonyt délutánra, — esetleg egész napra, csakis hosszú szolgálati bizonyítványokkal kisgyermek mellé május 15-re felvezetek. Jelentkezni: Dornhelm, III., Bulev. Mihai Viteazul 13. d. u. 3 óráig. 893

Megbízható sofőr kerestetik, aki a házmesteri állást is vállalja IV., Str. Bratianu 35. 894

Lakás

Háromszobás, parkettás, fürdőszobás lakás május 1-re olcsón kiadó. IV., Str. Preyer 27. 891

Déli fekvésű modern 5 szobás lakás II. emeleten és 3 szobás lakás II. emeleten május 1-re kiadó. I., Str. I. G. Duca 8. El. K. Thomas. 608

Kiadó szépen bútorozott különbejáratú uccai szoba központi fekvéssel. Cím a kiadóban. 882

Négyszobás modern lakás mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. I., Str. Alba Iulia 3. III. emelet. 880

A Temesvári Bank épületében modern 5 szobás lakás május 1-re kiadó. Bővebbet a Temesvári Bank házközvetőjégénél. 830

A református bérházban 3—4 szobás lakások május 1-re kiadók. III., Str. Timotei Cipariu 1. 867

Kiadó modern háromszobás villalaks május 1-re III., Str. Brancoveanu 79. Érdeklődni előbb a tulajdonosnál III., Bulev. Regent Buzdugan 32. 895

Modern egyszoba, fürdőszobás lakást azonnalra keresek. Cím a kiadóban. 892

Adas-vétel

Eladó modern díófa új hálószoba lei 16.000. Cím a kiadóban. 889

Eladó egy az egész országban jól bevezetett cikk szabadalma. Választ a kiadóhivatalba. 863

Dura elem I.-t 15! Super elem patent 15 lei. Cristal elem 14 lei. Rádióhallgatóknak engedmény. Veszek: használt kerékpárt, varrógépet és gyermekkoszt „Motorica” Arad. 214

Ebédő-bútor, modern csillár, szőnyegek, képek, előszoba garnitúra stb. eladó. IV., Str. Budai Deleanu 7. 883

Külfele

Irodának, raktárnak alkalmas 2 szoba azonnal kiadó az I. kerület központjában. I., Str. Lonovics 2. 885

Hirdessen a Déli Hírlapban

Nyomatja a „HIRLAP” tipografia si editura S. L. G. C. Arad